

Afrapportering af undersøgelse om forældrenetværk

Det Kriminalpræventive Råd

KØBENHAVN

SEPTEMBER 2012

EPINION KØBENHAVN

RYESGADE 3F
DK-2200 KØBENHAVN N
TLF. +45 87 30 95 00

EPINION AARHUS

SØNDERGADE 1A
DK-8000 AARHUS C
TLF. +45 87 30 95 00

EPINION SAIGON

11TH FLR. DINH LE BUILDING - 1 DINH LE STR.,
DIST. 4, HOCHIMINH CITY, VIETNAM
TLF. +84 90 411 3289

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning.....	3
2.	Sammenfatning og konklusioner	4
3.	Hovedresultater fra fokusgrupperne.....	6
4.	Forældrenes opfattelse af værdien af forældresamarbejde.....	8
5.	Forældrenes engagement i forældresamarbejdet	14
6.	Et blik på forældremøderne.....	18
7.	Barrierer for forældresamarbejdet	21
8.	Hvad kan forældresamarbejdet bruges til?	26
9.	Hvad skal man kalde forældresamarbejdet?	29
10.	Metode.....	31
	Fokusgrupper med forældre til børn i indskolingen	31
	Kvantitativ undersøgelse blandt forældre til børn i indskolingen	32
11.	Bilag 1: Den anvendte spørgeramme	33
12.	Bilag 2: Det anvendte spørgeskema	39

1. INDLEDNING

Epinion beskriver i denne rapport resultaterne fra undersøgelsen om forældrenetværk blandt forældre til børn i indskolingen.

Undersøgelsen er lavet forud for en kommunikationsindsats, der har fokus på følgende punkter:

- At øge andelen af forældre, der kan se værdien i forældrenetværk
- At øge andelen af forældre, der overvejer at danne forældrenetværk
- At påvirke oplevelsen af kvalitet på forældremøder ved øget fokus på trivsel som emne og forældrenetværk som metode

Rapporten har herudover fokus på følgende temaer:

- Hvad forældresamarbejderne kan anvendes til
- Barriererne for at forældresamarbejder
- Hvilken betegnelse for forældresamarbejdet fungerer bedst?

Resultaterne er baseret på en undersøgelse foretaget august-september 2012, der ved hjælp af fokusgrupper og en kvantitativ undersøgelse med 1000 forældre har sat fokus på:

Vi har i rapporten valgt betegnelsen forældresamarbejde, da det – modsat fx forældrenetværk eller forældrefællesskab – er en forholdsvis neutral (nominel) betegnelse.

2. SAMMENFATNING OG KONKLUSIONER

Hovedkonklusionerne fra undersøgelsen er:

- **Forældrene til børn i indskolingen er særdeles positivt indstillet over for forældresamarbejdet.** Undersøgelsen viser, at forældresamarbejdet har en meget høj prioritet hos forældrene til børn i indskolingen. Såvel diskussionen i fokusgrupperne som en række resultater fra den kvantitative undersøgelse viser dette. For Det Kriminalpræventive Råd er udfordringen derfor ikke at få forældrenes tilslutning til forældresamarbejdet men at omsætte tilslutningen til handling – herunder hos den gruppe af forældre, der befinder sig i udkanten af samarbejdet, ikke altid møder frem og sjældent selv tager initiativ til arrangementer. *Det er Epinions opfattelse, at det vil være vanskeligt at øge den positive holdning til forældresamarbejdet i kampagnen, idet holdningen er tæt på at være så positiv som det er muligt.*
- **Forældresamarbejdet giver udbytte.** Forældrene gav i fokusgrupperne klart udtryk for, at forældresamarbejdet gav udbytte. For eksempel i form af, at problemer i klassen meget lettere kan løses, hvis forældrene kender hinanden i forvejen. Disse resultater bekræftes i høj grad i den kvantitative undersøgelse, hvor forældrene i høj grad er enige i de udsagn, der sætter fokus på de positive effekter af samarbejdet. *Epinion anbefaler, at de positive effekter kommunikeres tydeligt i materialet om forældresamarbejdet.*
- **Forældremøderne bliver af langt de fleste forældre opfattet som relevante, ligesom næsten alle forældre altid eller ofte kommer til forældremøderne.** Det er især debat om børnenes trivsel og problemer i klassen, orientering om klassens planer for året og mulighed for at lave aftaler blandt forældre om fx fødselsdage, der bliver oplevet som relevante emner på forældremøderne. *Det er Epinions opfattelse, at det vil være vanskeligt at øge såvel fremmødet til forældremøderne som deres oplevede relevans i kampagnen.*
- **Pligten gør det ikke alene.** Den positive holdning til forældresamarbejdet giver sig udslag i en høj grad af enighed i de udsagn, der fokuserer på at man bør engagere sig i forældresamarbejdet. Men når vi underkaster datamaterialet en statistisk analyse i forhold til at se, hvad det er der påvirker engagementet mest, fremkommer det tydeligt at ”bør” ikke kan stå alene. For at få forældresamarbejdet til at lykkes i praksis er det nødvendigt, at pligten bliver suppleret af gode argumenter for, hvad der kommer ud af samarbejdet – gerne suppleret med en imødegåelse af nogle af grundene til ikke at deltage. *Epinion anbefaler derfor, at forældresamarbejdet kommunikeres med afsæt i det, der kommer ud af samarbejdet, suppleret med en imødegåelse af grundene til ikke at deltage.*
- **Den vigtigste barriere er følelsen af, ikke at have tid og overskud til at deltage.** Når deltagerne i fokusgrupperne skulle beskrive, hvorfor de ikke deltager i forældresamarbejdet, var den hyppigst nævnte årsag manglende tid og overskud. Vi kan genfinde dette resultat i den kvantitative undersøgelse, hvor overskud og tid/energi er de faktorer, der statistisk signifikant hænger sammen med engagementet. Det hører dog med til billedet, at nogle forældre i undersøgelsen har et billede af, at samarbejdet er mere omfattende end det reelt behøver at være – for eksempel, at det indbefatter at give høringsvar til kommunen. *Epinion*

anbefaler derfor, at materialet forklarer, at det at indgå i forældresamarbejdet kan gøres på mange måder, og at det ikke er en stor og uoverskuelig "pakke" man siger ja til.

- **Motivationen til at deltage er størst ved det første barn.** Vi kan i undersøgelsen se en tydelig tendens til, at motivationen for at deltage er størst ved det første barn. En række forældre i fokusgrupperne gav udtryk for, at man ved det andet eller tredje barn har en mere pragmatisk indstilling og tænker, at "det nok skal gå". På samme måde viser de kvantitative resultater på en række punkter, at engagementet hos forældre til børn i indskolingen, der også har ældre børn, er mindre. *Epinion anbefaler derfor, at det overvejes at adressere forældrene der også har ældre børn, direkte i materialet.*
- **Der er en særlig udfordring i forhold til at få forældrene med anden etnisk baggrund end dansk til at deltage.** Fokusgrupperne viste, at der blandt nogle forældre med anden etnisk baggrund end dansk er en følelse af, at det kan være svært at komme ind på livet af de danske forældre, ligesom der hos nogle af disse forældre var en opfattelse af, at forældresamarbejdet hvilede på et værdimæssigt fundament, som især bliver delt af de etnisk danske forældre. Hos de etnisk danske forældre i fokusgrupperne var der omvendt en opfattelse af, at det kan være svært at engagere forældrene med anden etnisk baggrund end dansk, ligesom der hos nogle af de etnisk danske forældre i fokusgrupperne var en opfattelse af, at forældrene med anden etnisk baggrund end dansk har deres egen kultur og derfor holder sig for sig selv. Beskrivelsen fra de to grupper af forældre var slående i og med, at de beskriver det samme fænomen set fra to forskellige vinkler. *I forhold til at få det optimale udbytte af materialet om forældresamarbejdet foreslår Epinion derfor, at materialet italesætter hvordan man laver et forældresamarbejde der går på tværs og bygger bro over kulturelle forskelle.*
- **Det skal overvejes, hvad forældresamarbejdet skal kaldes.** Fokusgrupperne viste, at de tre navne der blev testet (forældrenetværk, forældrefællesskab og forældresamarbejde) signalerer noget forskelligt. Navnet forældrenetværk sender et signal om, at der er tale om noget instrumentelt, for eksempel et intranet. Samtidig signalerer navnet forældrenetværk at det handler om at netværke og at samarbejdet derfor er for de ressourcestærke og veluddannede forældre. Navnet forældrefællesskab sender omvendt et signal om, at der er tale om et meget omfattende samarbejde som hviler på et fundament af holdningsmæssig homogenitet. *Resultaterne fra fokusgrupperne peger derfor efter Epinions opfattelse på, at det er det neutrale navn forældresamarbejde, der fungerer bedst; ikke mindst i forhold til de grupper blandt forældrene som har størst sandsynlighed for at droppe ud af samarbejdet.*

3. HOVEDRESULTATER FRA FOKUSGRUPPERNE

Fokusgrupperne blev sammensat med udgangspunkt i forventninger til forskelle på tværs af uddannelse, etnicitet og geografi, og hvordan disse forventninger reelt blev udtrykt i grupperne vil i det følgende blive gennemgået.

I de første to fokusgrupper, som blev afholdt i Århus, var deltagerne rekrutteret, så de afspejlede forskellige erhvervmæssige baggrunde. På tværs af de to grupper var der generel enighed om, at det var væsentligt med forældres involvering for at sikre en god skolegang for børnene.

Blandt forældrene med videregående uddannelse blev klasselæreren dog tilskrevet et større ansvar for klassens trivsel. Samtidig tilkendegav denne gruppe i højere grad, at tid og overskud var en barriere i forhold til at engagere sig i forældrenetværk omkring børnene i indskolingen. Dette var ikke en udtalt barriere i gruppen af forældre med erhvervsuddannelse, hvor holdningen var, at børnenes trivsel i skolen var meget væsentligt, hvorfor forældre bør engagere sig i høj grad.

På trods af forskelle i opfattelsen af barrierer for deltagelse i forældrenetværk gav fokusgrupperne i Århus ikke indtryk af, at forældre med videregående uddannelse i mindre grad deltog i arrangementer for forældre til børn i indskolingen.

Disse fokusgrupper viste dog en væsentlig holdningsforskel i forhold til vurderingen af forældreengagements væsentlighed. Det var således tydeligt, at specielt forældre uden ældre skolebørn i højere grad vurderede, at det var væsentligt at engagere sig.

Mens de første to fokusgrupper ikke gav belæg for de forventede forskelle i uddannelsesniveaus betydning for engagement, gav de efterfølgende to fokusgrupper, som blev afholdt i København, flere mulige forklaringer på forskelle i deltagelse belyst. Her bestod den ene gruppe af forældre med anden etnisk herkomst end dansk, mens den anden gruppe bestod af forældre med erhvervsuddannelse.

Gruppen af forældre med anden etnisk herkomst end dansk vurderede ligesom de tidligere grupper, at forældrenetværk er væsentlige for at sikre børnene en god skolegang. Udover barrieren angående tid og overskud var en af de fremtrædende barrierer, som denne gruppe nævnte, i forhold til etnicitet. Forældrene oplevede således, at etnisk danske forældre ofte ikke var inkluderende i forhold til at invitere og arrangere sociale sammenkomster for alle forældre til eleverne i klasserne.

Denne etniske barriere var også udtalt i forbindelse med fokusgruppen bestående af forældre med erhvervsuddannelse i København. Disse forældre gav udtryk for, at forældre med en anden etnisk baggrund end dansk isolerede sig og ikke ville deltage i fælles arrangementer, men at de derimod engagerede sig i andre fællesskaber udenom de etnisk danske forældre.

I gruppen af etnisk danske forældre med erhvervsuddannelse var holdningen ligeledes, at engagement i børnenes skolegang i form af forældrenetværk var vigtigt. I modsætning til den tilsvarende forældregruppe i Århus sagde flere af deltagerne her, at de ikke deltog i alle arrangementer som følge af manglende tid og energi. På trods af en bevidsthed om værdien af at deltage, var der her altså flere som nævnte, at de ikke magtede at deltage i alle arrangementer.

Denne forskel i forhold til engagement mellem henholdsvis grupperne i København og Århus gav belæg for en forventning om geografiske forskelle.

Udover den etniske barriere for deltagelse nævnte denne gruppe af erhvervsuddannede ligeledes, at uddannelsesniveau havde betydning for involverings form. Da gruppen blev bedt om at forklare, hvem der typisk melder sig til klasseforældreråd, var overbevisningen, at det var noget for forældre med et højt uddannelsesniveau, da de havde tid og overskud til at stå for at arrangere aktiviteter for alle forældre og elever.

Som det fremgår, viste fokusgrupperne overordnet bred enighed angående værdien af forældrenetværk. Derimod var der i forhold til faktisk deltagelse i forældrenetværk belyste fokusgrupperne samtidig en række barrierer, som var relevante for den videre kvantitative undersøgelse. På baggrund af sammenligningen af fokusgrupperne med erhvervsuddannede måtte det forud for spørgeskemaundersøgelsen forventes, at forældrene i Århus i højere grad involverede sig i forældrenetværk end forældrene i København.

Samtidig var det kendetegnende for fokusgrupperne, at tid og overskud var en central barriere i forhold til deltagelse. Denne barriere førte ligeledes til gruppen af erhvervsuddannedes forventning om, at forældre med videregående uddannelse i højere grad involverede sig på grund af mere tid i hverdagen.

En anden central forventning var, at etniske forskelle ville have betydning for forældreengagement. Dette er et vanskeligt emne at spørge ind til i et spørgeskema, hvorfor der ikke spørges videre ind til det i den kvantitative del af undersøgelsen. På baggrund af samtalerne i fokusgrupperne vurderes det dog til at være centralt at tage højde for etniske forskelle i forældregrupperne i de enkelte klasser.

4. FORÆLDRENES OPFATTELSE AF VÆRDIEN AF FORÆLDRESAMARBEJDE

Undersøgelsen viser, at der i høj grad er opbakning til forældresamarbejde blandt forældrene. Forældrene opfatter det som en pligt at deltage, og pligtfølelsen bliver bakket op af en stærk holdning til at forældresamarbejdet gavner barnets trivsel og er med til at forebygge problemer i klassen.

Det er således Epinions opfattelse, at det vil være uhyre ambitiøst at påvirke forældrenes holdninger markant ved hjælp af kampagneindsatsen: Holdningen er allerede så positiv, at yderligere forbedringer vil være svære at opnå.

Den måske vigtigste konklusion i undersøgelsen er, at forældrene til børn i indskolingen bakker op om forældresamarbejdet. I fokusgrupperne gav dette sig udslag i en høj grad af opbakning til forældresamarbejde i generel forstand og til at møde op og involvere sig, når der blev talt om konkrete aktiviteter.

Forældrene er samtidig enige i, at et velfungerende forældresamarbejde kan være med til at hindre problemer på længere sigt. For eksempel i kraft af, at det er lettere at tage kontakt til de andre forældre i tilfælde af problemer, hvis man kender hinanden i forvejen.

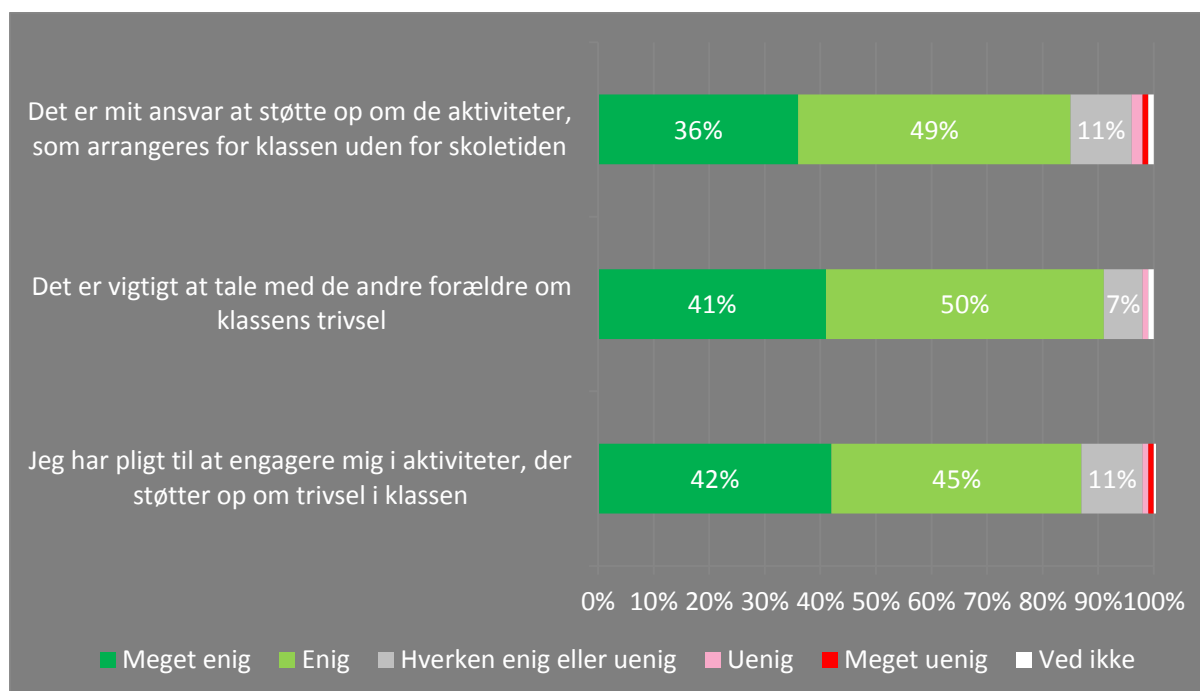
Spørgeskemaet til den kvantitative undersøgelse indeholder en række holdningsspørgsmål, der fokuserer på forskellige grunde til at deltage i forældresamarbejdet. Blandt grundene til at deltage er en række udsagn, der fokuserer på at man skal deltage fordi det er ens pligt som forælder.

Resultaterne viser, at forældrene i høj grad mener at det er ens pligt at engagere sig i forældresamarbejdet når man har et barn i indskolingen.

Det er således mere end fire ud af fem forældre (85%) der er meget enige eller enige i, at det er ens ansvar at støtte op om de aktiviteter, der arrangeres for klassen uden for skoletiden. Tilsvarende er det ni ud af ti (91%) af forældrene der er meget enige eller enige i, at det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel. Og det er næsten ni ud af ti (87%) forældre der er meget enige eller enige i, at de har pligt til at engagere sig i aktiviteter, der støtter op om trivsel i klassen.

Her viser en mere detaljeret undersøgelse, at det særligt er kvinder, som opfatter deltagelse som en pligt og et ansvar. For alle tre spørgsmål, som er præsenteret i Figur 1, er der signifikant flere kvinder, som svarer meget enig. Samtidig er der signifikant flere forældre, som ikke har ældre børn, der erklærer sig meget enige i spørgsmålene. I denne undersøgelse svarer 58 %, at de ikke har ældre børn. Hvis dette er repræsentativt, ville 58 % af forældrene i en klasse ikke have ældre børn.

Disse resultater peger på, at forældre generelt mener, man bør engagere sig, men samtidig at det særligt er kvinder og forældre, hvis første barn går i indskolingen, som opfatter forældreinvolvering som meget væsentligt.

Figur 1: Forældrenes opfattelser af, at man som forældre bør engagere sig

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: I det følgende vil vi gerne høre, hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn: 26. Det er mit ansvar at støtte op om de aktiviteter, som arrangeres for klassen udenfor skoletiden, 25. Det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel, 24. Jeg har pligt til at engagere mig i aktiviteter, der støtter op om trivsel i klassen.

Omkring hver tiende af forældrene er hverken enige eller uenige i udsagnene, og stort set ingen er uenige eller meget uenige i nogen af de tre udsagn.

Det er værd at bemærke, at de geografiske forskelle (hvor Region Midtjylland var de mest engagerede og Region Hovedstaden de mindst engagerede) der var i forhold til adfærden forsvinder, når vi ser på forældrenes holdninger til, om man bør deltage i aktiviteterne. Det er med andre ord ikke en større pligtfølelse, der får forældrene i Region Midtjylland til i højere grad at møde op til forældremøde og til at arrangere aktiviteter.

Vi kan derfor konstatere, at argumentet om "bør" vægter tungt hos forældrene. Dette svarer i høj grad til resultaterne fra fokusgrupperne, hvor forældrene samstemmende gav udtryk for at det at engagere sig i børnenes skole er noget, man som forælder bør gøre. Selv de forældre i fokusgrupperne der af og til valgte ikke at deltage i forældresamarbejdet, for eksempel fordi de synes det var svært at overkomme, anerkendte præmissen om at man *bør* gøre det – blot havde de så ikke tid eller overskud til at gøre det i praksis.

Pligten, "bør", fylder derfor meget. Men pligten er ikke den eneste grund til, at forældrene deltager i forældresamarbejdet. Der er i høj grad også fokus på de positive aspekter af at engagere sig i forhold til de positive konsekvenser for klassens samvær og i forhold til den fordel det vil være at kende de andre forældre, hvis der skulle opstå problemer.

Det er så meget nemmere at håndtere problemer tidligt. Fokusgruppедeltager i Aarhus

Der var stor enighed om dette i fokusgrupperne. Deltagerne angav, at det er en ubetinget fordel at have mødt hinanden, så de andre forældre ikke kun er "telefonnumre på en liste", som det blev beskrevet.

Vi kan se dette bekræftet i de kvantitative resultater: Forældrene er i vidt omfang enige eller meget enige i udsagnene der handler om, at forældresamarbejdet er med til at styrke det sociale miljø i klassen.

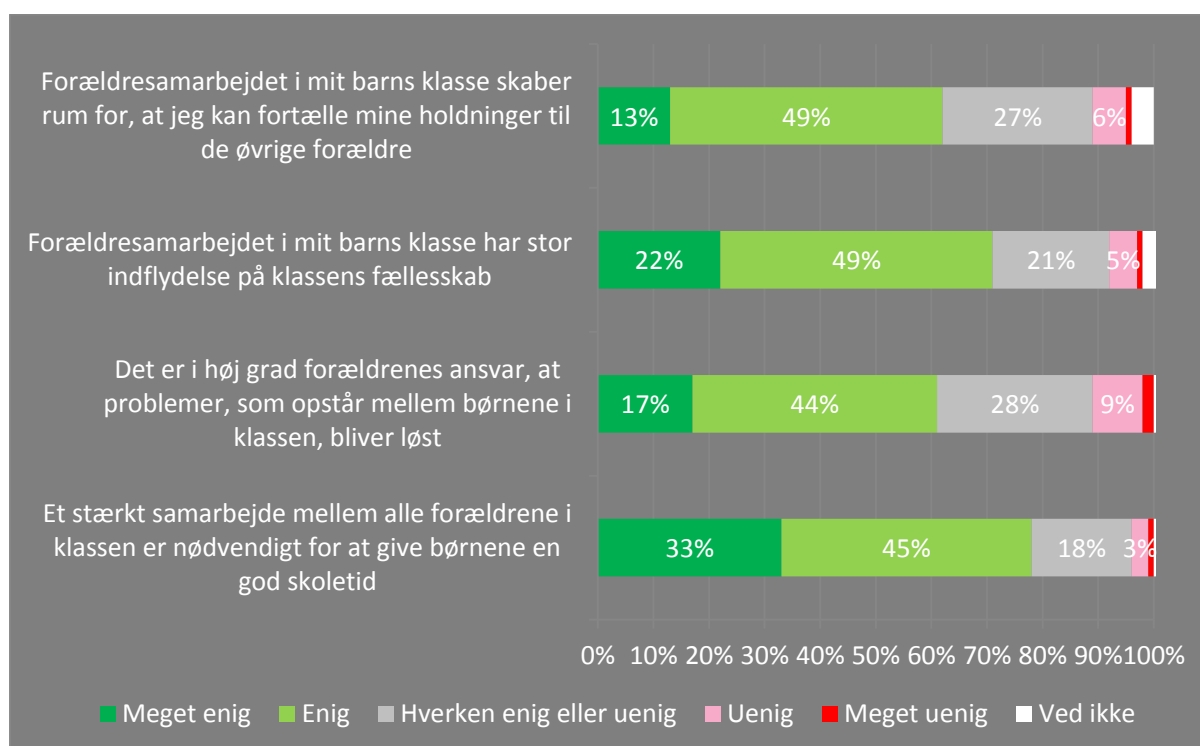
Ligesom de er enige i, at forældresamarbejdet kan være med til at begrænse konflikter.

Det ses i udsagnet om, at forældresamarbejdet er nødvendigt for at give børnene en god skoletid. Ni ud af ti forældre (88%) er enige eller meget enige i dette udsagn, og stort set ingen er uenige. Da der er tale om et ganske kategorisk udsagn – at forældresamarbejdet er *nødvendigt*, ikke blot *fremmende* for en god skoletid – er det efter Epinions mening en markant opbakning til forældresamarbejdet blandt forældrene.

Undersøgelsen viser ydermere, at det særligt er kvinderne, som mener, at forældresamarbejdet er nødvendigt.

Så kan man håndtere små problemer, så de ikke bliver større. Fokusgruppедeltager i København

Figur 2: Årsager til at deltage i forældresamarbejdet

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: I det følgende vil vi gerne høre, hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn: 35. Forældresamarbejdet i mit barns klasse skaber rum for, at jeg kan fortælle mine holdninger over for de øvrige forældre, 33. Forældresamarbejdet i mit barns klasse har stor indflydelse på klassens fællesskab, 31. Det er i høj grad forældrenes ansvar, at problemer, som opstår mellem børnene i klassen, bliver løst, 30. Et stærkt samarbejde mellem alle forældrene i klassen er nødvendigt for at give børnene en god skoletid.

Vi ser samme tendens, når vi ser på udsagnet om at forældresamarbejdet har stor indflydelse på klassens fællesskab. Syv ud af ti forældre (71%) er enige eller meget enige, og kun hver tyvende forælder er uenig. Igen er der tale om et markant udsagn (forældresamarbejdet har *stor* indflydelse),

og vi bedømmer derfor resultatet som en klar opbakning til de positive effekter af forældresamarbejdet.

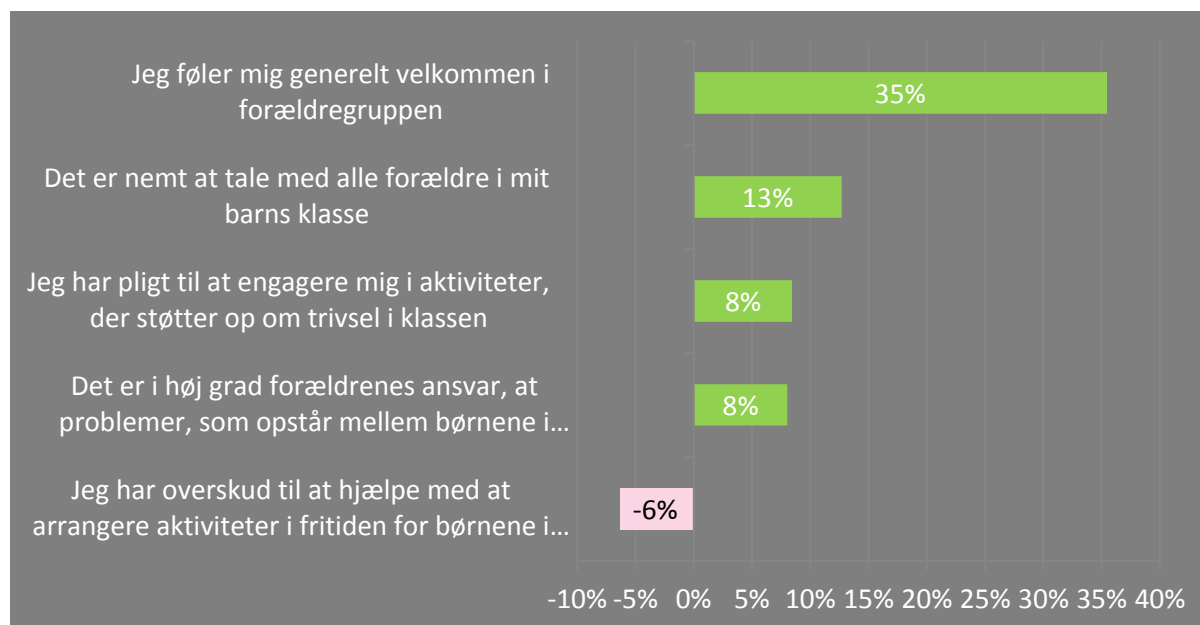
Tilsvarende er det tæt ved to ud af tre (61%) forældre der er enige eller helt enige i, at det i høj grad er forældrenes ansvar, at problemer, som opstår mellem børnene i klassen, bliver løst. Og det er ligeledes tæt ved to ud af tre (62%) forældre der er enige eller helt enige i, at forældresamarbejdet i deres barns klasse skaber rum for, at de kan fortælle deres holdninger til de øvrige forældre.

De geografiske forskelle forsvinder, når vi ser på forældrenes opfattelser af de positive effekter af forældresamarbejdet. Det er derfor ikke holdningsforskelle der forklarer, at forældrene i Region Midtjylland i højere grad engagerer sig i praksis. Forskellen skyldes simpelthen, at de er bedre til at lade handling følge holdning.

Overordnet peger undersøgelsen på forskellige opfattelser af værdien af forældresamarbejde på tværs af køn. Når vi ser på resultaterne for henholdsvis mænd og kvinder er der således signifikant flere kvinder, som erklærer sig meget enige i alle ovenstående udsagn. Dette peger på, at det særligt er kvinder, som vurderer forældrenetværk til at være væsentlige for børnenes skolegang.

Vi har undersøgt, hvad det er for holdninger, der hænger bedst sammen med en opfattelse af, at barnet har det godt med sig selv og de andre i klassen. Det har vi gjort ved hjælp af en statistisk analyse (en regressionsanalyse) der udpeger de faktorer, der påvirker forældrenes opfattelse af barnets trivsel, mest.

Figur 3: Hvad har effekt på om barnet har det godt med sig selv og andre i sin klasse?

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: Afhængig variabel: 27. Det er mit indtryk, at mit barn har det godt med sig selv og andre i sin klasse. Uafhængige variable: 23. Jeg føler mig generelt velkommen i forældregruppen, 22. Det er nemt at tale med alle forældre i mit barns klasse, 24. Jeg har pligt til at engagere mig i aktiviteter, der støtter op om trivsel i klassen, 31. Det er i høj grad forældrenes ansvar, at problemer, som opstår mellem børnene i klassen, bliver løst, 29. Jeg har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen. Modellen er som helhed signifikant. Kun signifikante variable er medtaget i figuren.

Det, der påvirker oplevelsen af at barnet har det godt med sig selv og de andre i klassen mest er, hvis forældrene selv føler sig velkomne i forældregruppen. Vi ser her en understregning af forældresamarbejds betydning, men også en understregning af hvad det kan betyde for forældrenes oplevelse af barnets trivsel, hvis ikke de føler sig velkomne.

Det påvirker også oplevelsen af, at barnet har det godt med sig selv og de andre i sin klasse, hvis forældrene synes at det er nemt at tale med alle forældre i barnets klasse. Påvirkningen er dog langt mindre end i forhold til generelt at føles sig velkommen.

Det påvirker også oplevelsen af barnets trivsel i klassen positivt, hvis forældrene opfatter at de har pligt til at engagere sig i aktiviteter, der støtter op om trivslen i klassen og hvis forældrene opfatter, at det er forældregruppen der har ansvaret for at løse problemer der opstår mellem børnene i klassen.

Det påvirker forældrenes opfattelse af barnets trivsel i klassen negativt, at forældrene oplever at have overskud til at arrangere aktiviteter i fritiden. Denne sammenhæng er modsat end vores umiddelbare forventning, ligesom fokusgrupperne ikke gav nogle forklaringer på, hvorfor større overskud til at arrangere aktiviteter fører til en mindre positiv opfattelse af, at barnet har det godt med sig selv og de andre i klassen.

En forklaring kan være, at overskuddet til at arrangere aktiviteter i klassen også medfører et skarpere blik for eventuelle problemer. En anden forklaring kan være, at overskuddet til at lave aktiviteter er opstået som konsekvens af at barnet har mistrives i klassen, det vil sige at årsag og virkning på dette punkt er vendt om.

Vi har endvidere lavet en undersøgelse af, hvad det er der påvirker forældrenes engagement. Analysen viser, at det er følelsen af at have overskud, tid og energi til det, der er de vigtigste årsager til om forældrene engagerer sig i forældresamarbejdet.

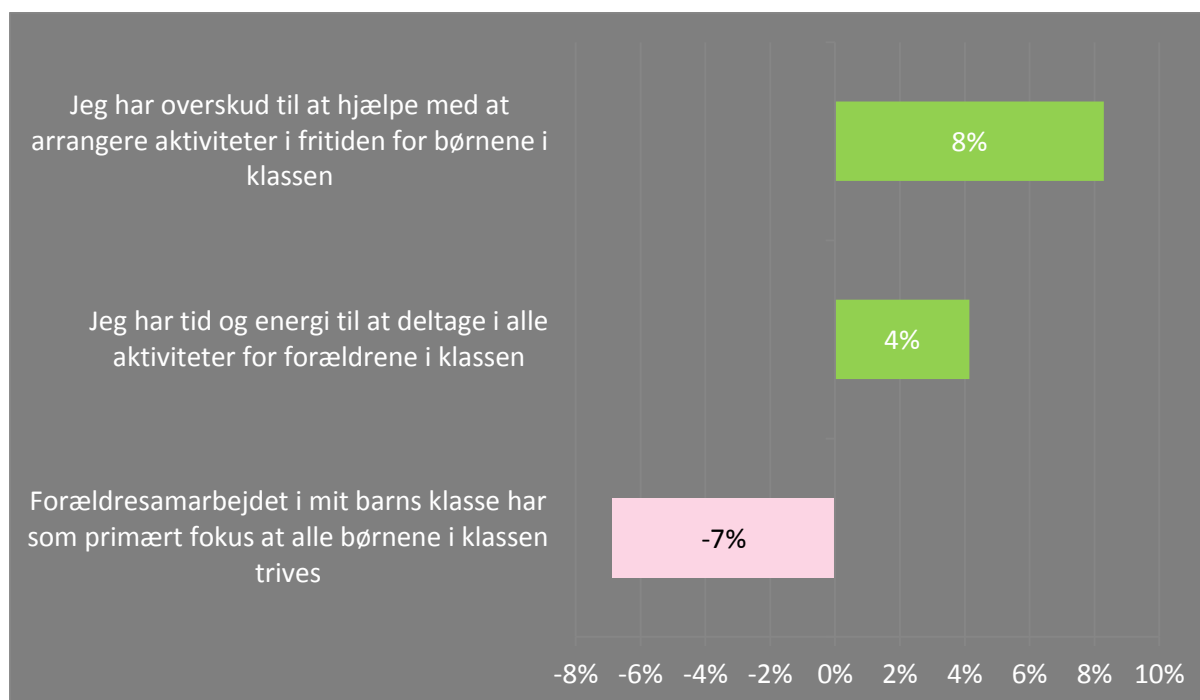
Analysen viser, at det er overskuddet til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen, der påvirker forældrenes engagement mest. Herefter kommer opfattelsen af, at man som forælder har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen.

Det er altså to dimensioner, der peger i samme retning, der har den største påvirkning af forældrenes engagement: Jo mere forældrene oplever at de har tid og overskud til at engagere sig i forældresamarbejdet, i jo højere grad oplever de at barnet har det godt med sig selv og de andre i klassen.

Den anden side af dette resultat er, at manglende tid og overskud er de vigtigste faktorer der kan hæmme engagementet: Jo mindre tid og overskud man føler at man har til forældresamarbejdet, jo mindre engagerer man sig.

For nogle af forældrene i fokusgrupperne var der dog også en følelse af, at samarbejdet er mere omfattende end det reelt behøver at være. Der var hos disse forældre en opfattelse af, at man siger ja til en stor "pakke", der for eksempel kan indbefatte at give høringsvar til udspil fra kommunen.

Regressionsanalysen peger også på en faktor, der påvirker negativt, det vil sige en faktor der hæmmer engagementet. Det er udsagnet om, at forældresamarbejdet har som primært fokus, at *alle* børnene i klassen trives.

Figur 4: Hvad har effekt på forældrenes engagement?

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: Afhængig variabel: 16. Hvor ofte deltager du i aktiviteter arrangeret kun for forældre i dit barns klasse? Uafhængige variable: 29. Jeg har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen, 28. Jeg har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen, 34. Forældresamarbejdet i mit barns klasse har som primært fokus at alle børnene i klassen trives. Modellen er som helhed signifikant. Kun signifikante variable er medtaget i figuren.

Dette svarer godt til drøftelserne i fokusgruppen, hvor nogle af deltagerne gav udtryk for at der kan være et dilemma imellem et omfattende og tæt forældresamarbejde og et samarbejde, der involverer alle. Forældrene i fokusgrupperne var principielt enige om, at alle børnene og deres forældre skal deltage, men hvad gør man når det i praksis ikke er muligt?

Det er dog ikke kun de faktorer, der påvirker opfattelsen af engagementet – positivt eller negativt – der er interessante. Det er også interessant at se på, hvilke faktorer der *ikke* har signifikant indflydelse på forældrenes engagement.

Blandt de faktorer, der ikke påvirker engagementet, er udsagnene der fokuserer på ”bør”, for eksempel udsagnet om at man som forælder har pligt til at engagere sig i aktiviteter, der støtter op om trivslen i klassen. Den statistiske analyse viser derfor, at følelsen af at man *bør* deltage ikke er nok til at sikre engagementet.

5. FORÆLDRENES ENGAGEMENT I FORÆLDRESAMARBEJDET

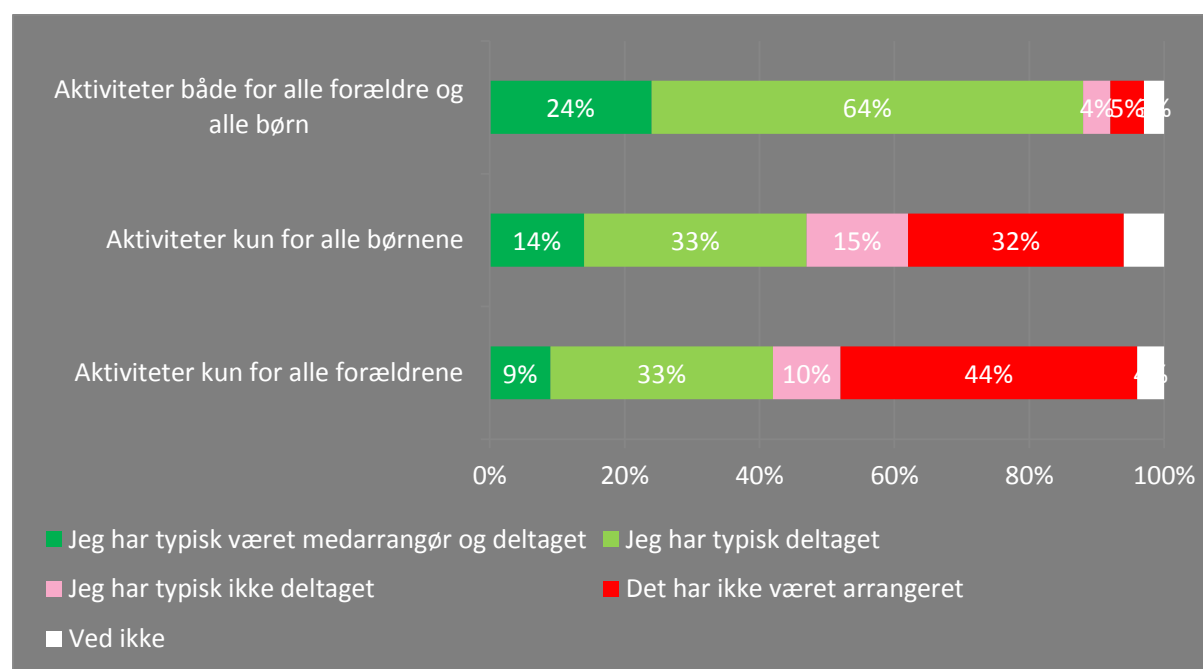
Det er arrangementer både for forældre og børn der er den mest udbredte form for sociale aktivitet. Her er det en fjerdedel af forældrene, der har været (med)arrangører og ni ud af ti forældre, der har deltaget.

Tre ud af fire forældre oplever, at der er et forældresamarbejde i klassen hvor alle eller hovedparten af forældrene deltager. Det er dog noget færre – en sjettedel – der angiver, at der er et samarbejde hvor alle forældrene deltager.

Det er Epinions opfattelse, at det er i forhold til at omsætte de positive holdninger til forældresamarbejdet til handling, at den kommende kampagne har det største potentiale. Dette gælder ikke mindst i forhold til at engagere alle forældrene.

Det er arrangementer hvor både forældre og børn deltager, der er i fokus i forhold til forældrenes deltagelse i arrangementer på skolen. Ni ud af ti (88%) forældre har deltaget i et arrangement for både forældre og børn, og en fjerdedel (24%) af forældrene har været (med)arrangør af et arrangement for både forældre og børn.

Figur 5: Forældrenes deltagelse i forskellige typer af arrangementer

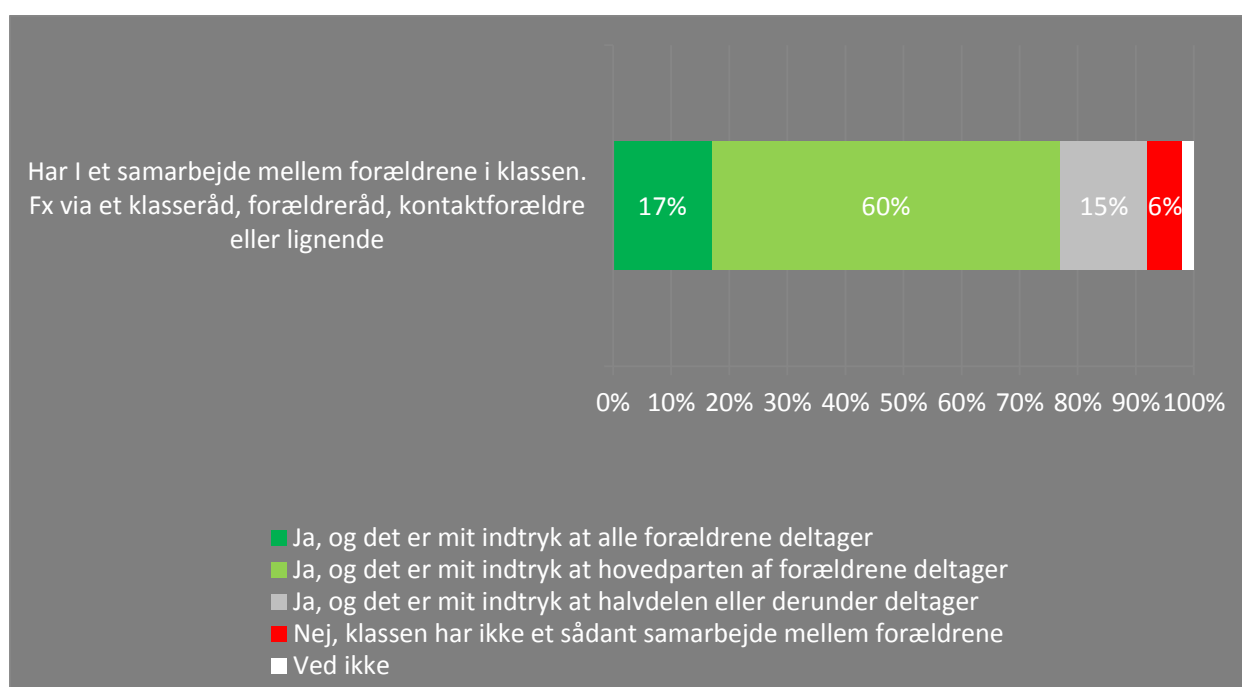
Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: Hvilke af følgende aktiviteter har forældregruppen været med til at arrangere for klassen i løbet af det seneste år? 14. Aktiviteter både for alle forældre og alle børn, 13. Aktiviteter kun for alle børnene, 12. Aktiviteter kun for alle forældrene.

Lidt under halvdelen (46%) af forældrene har deltaget i et arrangement for børnene. Hver ottende (13%) af forældrene har været (med)arrangør af et arrangement kun for børnene. 2 ud af 5 forældre (42%) har deltaget i et arrangement kun for forældrene. Hver tiende (9%) af forældrene har været (med)arrangør.

En videre opgørelse af forældrenes engagement efter køn viser, at det særligt er kvinderne, som er medarrangører af de forskellige arrangementer. Samtidig er der signifikant færre forældre med ældre skolebørn, som er med til at arrangere aktiviteter for alle forældre og for alle forældre og børn.

Vi har i undersøgelsen spurgt til, om der findes et formaliseret samarbejde mellem forældrene – det vil sige klasseråd, forældreråd, kontaktforældre eller lignende. Det gør der i vidt omfang: Stort set ingen (6%) af forældrene i undersøgelsen angiver, at sådan et samarbejde ikke findes i klassen.

Figur 6: Graden af formaliseret samarbejde

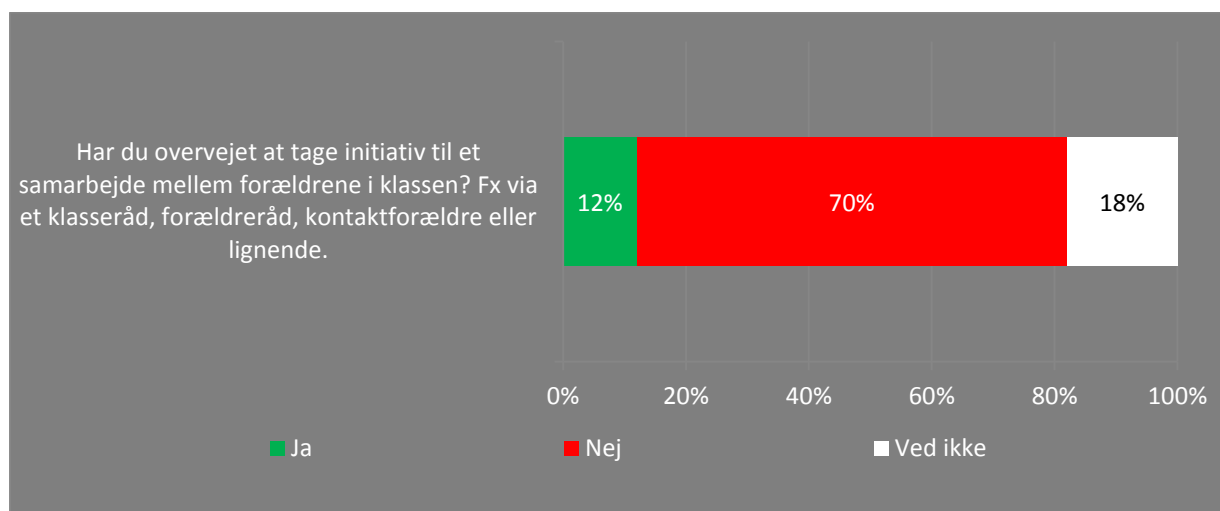
Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 10. Har I et samarbejde mellem forældrene i klassen. Fx via et klasseråd, forældreråd, kontaktforældre e.l.?

Det er dog ikke alle forældre der deltager i samarbejdet: Kun hver syvende (17 %) af forældrene angiver, at det er alle forældre der deltager. Den største gruppe (61 %) angiver, at der findes et samarbejde som hovedparten af forældrene – men altså ikke alle – deltager i. Yderligere hver syvende (15 %) af forældrene angiver, at der findes et samarbejde som det dog er højst halvdelen af forældrene der deltager i.

Vi har spurgt de forældre, hvor der ikke er et formaliseret forældresamarbejde, om de har forsøgt at tage initiativ til et samarbejde. 12% har overvejet at tage initiativ til et samarbejde og størstedelen af forældrene (70%) ikke har. Yderligere en femtedel (18%) af forældrene ved ikke, om de har overvejet at tage initiativ til et forældresamarbejde.

Da spørgsmålet kun er stillet til forældre, hvor der ikke er et eksisterende forældresamarbejde i barnets klasse, er det kun 60 respondenter der har svaret på spørgsmålet. Det betyder, at vi ikke kan karakterisere gruppen, som overvejer at tage initiativ til et forældresamarbejde, nærmere.

Figur 7: Hvor mange af forældrene har overvejet at tage initiativ til et samarbejde mellem forældrene i klassen?

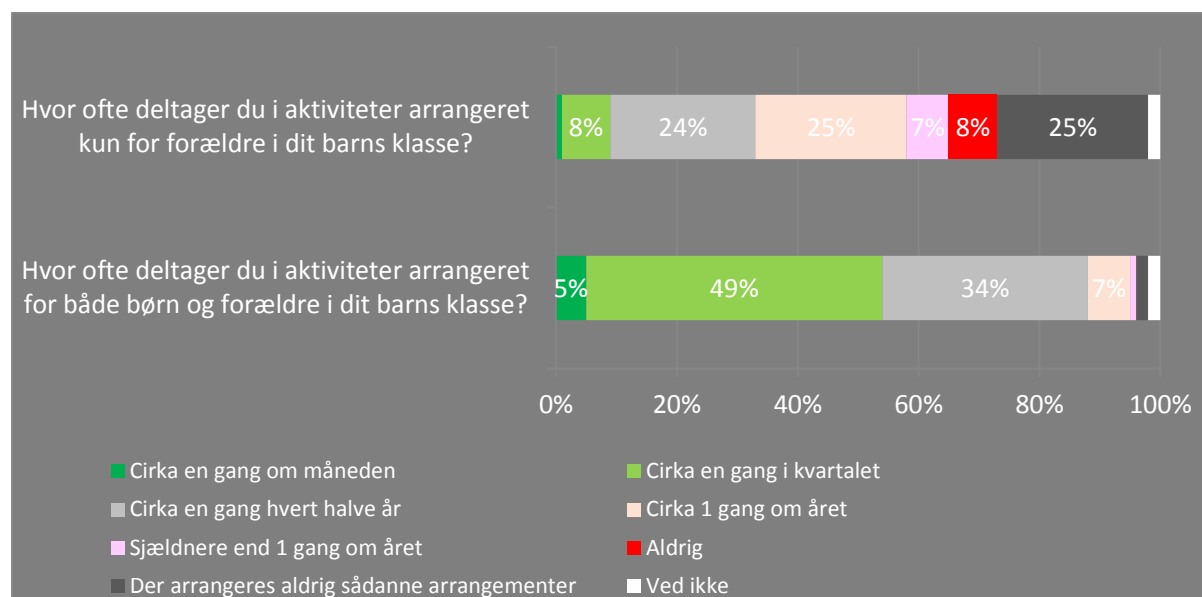

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 11. Har du overvejet at tage initiativ til et samarbejde mellem forældrene i klassen. Fx via et klasseråd, forældreråd, kontaktforældre e.l.?

Såvel fokusgrupperne som den kvantitative undersøgelse behandlede grundigt forældrenes adfærd. Det vil sige hvor tit de deltager i forældremøder, sociale aktiviteter og lignende og hvor ofte, de selv har stået som arrangør af denne type arrangementer. I den kvantitative undersøgelse er der spurgt ind til forældrenes generelle adfærd i sociale aktiviteter generelt, og samtidig er der spurgt til forældrenes adfærd specifikt i forbindelse med forældremøderne. Dette afsnit vil omhandle forældres adfærd i forbindelse med sociale aktiviteter overordnet, mens den specifikke adfærd samt holdninger til forældremøder særskilt vil blive gennemgået efterfølgende.

Når vi betragter, hvor ofte forældrene deltager i aktiviteter på skolen ses det af Figur 8, at det for nogle få (5%) forældre er en gang om måneden, de deltager i et arrangement for både børn og voksne. For den største gruppe af forældre (49%) er det cirka en gang i kvartalet de deltager, og for yderligere en tredjedel (32%) er det cirka en gang hvert halve år. Forholdsvis få forældre angiver at de deltager sjældnere end dét.

Figur 8 viser samtidig, at forældrene deltager langt hyppigere i arrangementer for både børn og voksne end i arrangementer, der kun er for de voksne. 2 ud af 5 forældre (40%) angiver således at de deltager i arrangementer kun for forældrene 1 gang om året eller sjældnere, og yderligere en fjerdedel af forældrene (25%) angiver at denne type arrangementer aldrig arrangeres på deres barns skole.

Figur 8: Hyppighed af deltagelse i aktiviteter

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 16. Hvor ofte deltager du i aktiviteter arrangeret kun for forældre i dit barns klasse? 15. Hvor ofte deltager du i aktiviteter arrangeret for både børn og forældre i dit barns klasse?

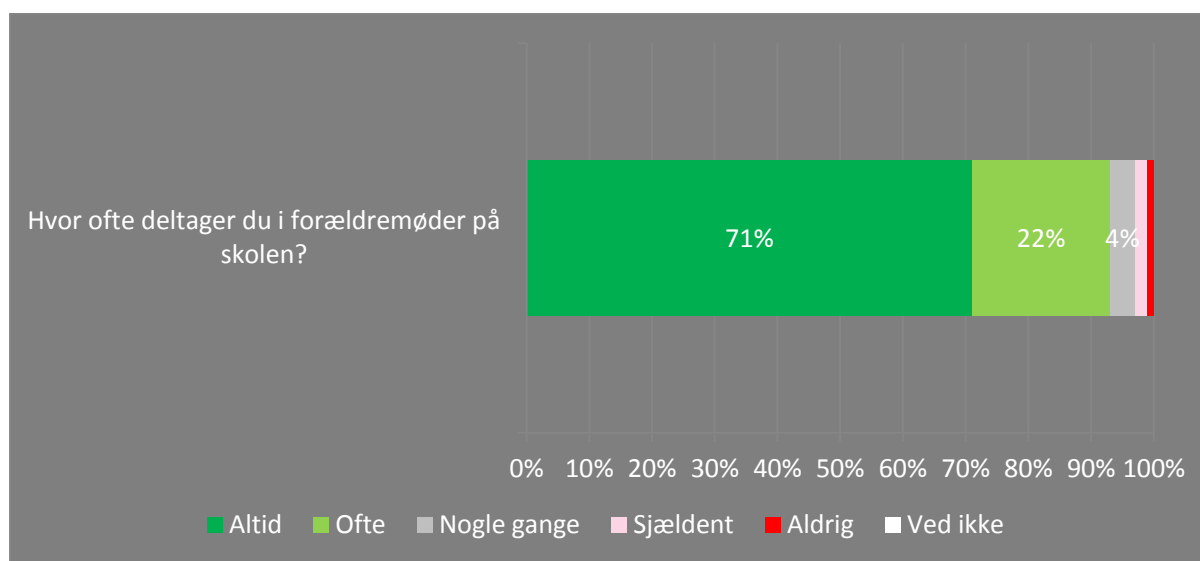
6. ET BLIK PÅ FORÆLDREMØDERNE

Forældrene deltager i meget høj grad i forældremøderne, ligesom de i meget høj grad indholdet på forældremøderne som relevant.

Det er Epinions opfattelse, at et øget fremmøde og en øget relevans af forældremøderne vil være vanskeligt at opnå, fordi niveauet i forvejen er så højt.

Resultaterne viser, at forældrene i meget høj grad deltager i forældremøderne. Figur 9 viser, at langt de fleste forældre (71 %), der angiver altid at deltage i forældremøder på skolen, mens yderligere en fjerdedel (22 %) angiver at de ofte deltager. Stort set ingen forældre angiver, at de sjældent eller aldrig deltager.

Figur 9: Hvor ofte deltager forældrene i forældremøder på skolen?

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 18. Alle skoler holder hvert år 1-2 forældremøder, hvor alle forældre i klassen samles til et fælles møde. Hvor ofte deltager du i forældremøder på skolen?

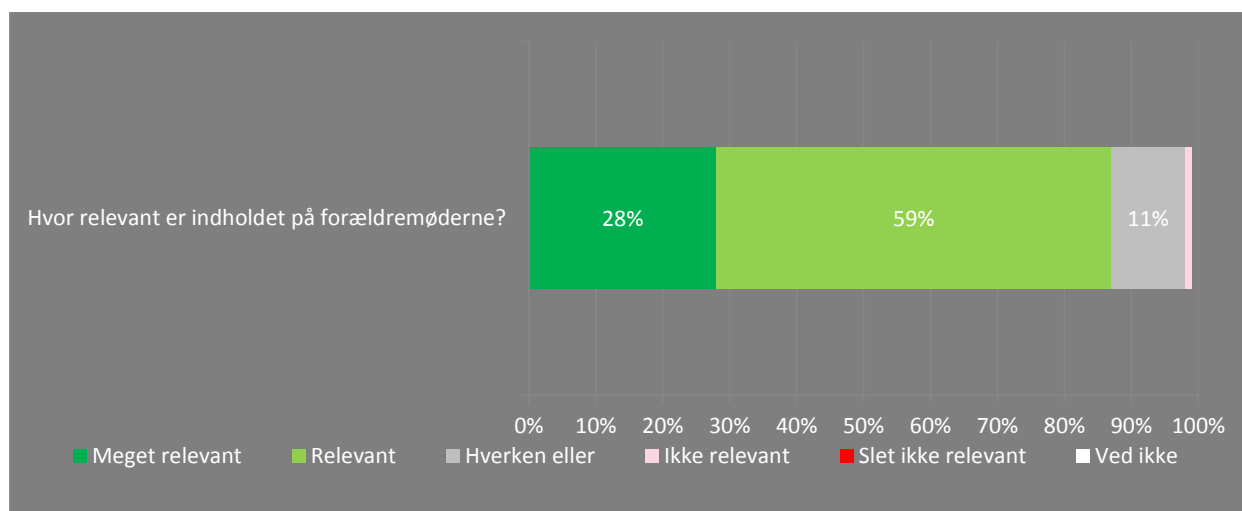
Undersøgelsen viser, at det primært er forældre uden ældre børn, som altid deltager i forældremøderne. Man kan antage, at gruppen af forældre, som ikke har ældre børn skolebørn, også er de yngste forældre. Samtidig er der forskel i deltagelse på tværs af køn. Det er således flest kvinder, som svarer, at de altid deltager i forældremøderne.

Forældrene i Region Midtjylland deltager oftere i forældremøderne end forældrene i de øvrige regioner. Vi ser denne tendens bekræftet på en række af adfærds-spørgsmålene: Forældrene i Region Midtjylland er de mest engagerede, mens forældrene i Region Hovedstaden er de mindst engagerede.

Da der er meget få, som *sjældent eller aldrig* deltager i forældremøderne er det ikke muligt at udtale sig om karakteristika for denne gruppe.

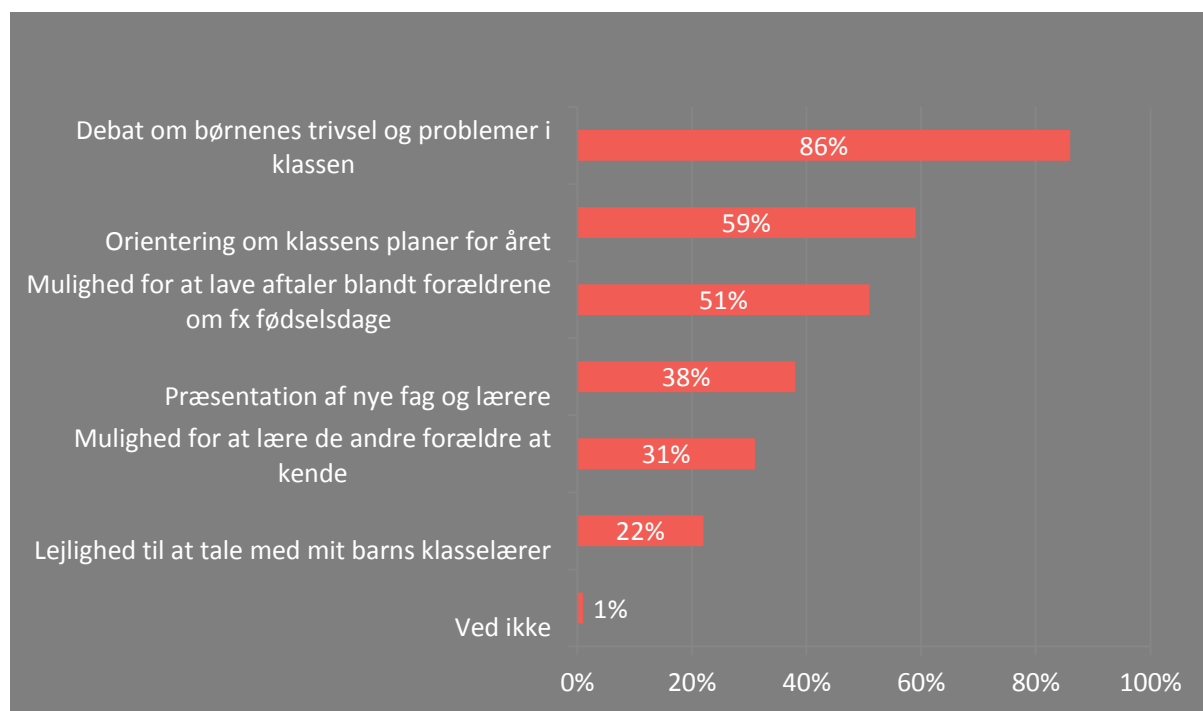
Udover at størstedelen af forældrene deltager i forældremøderne, er det forældrenes opfattelse at forældremøderne er relevante. Som vist i figuren herunder er det således cirka 9 ud af 10 adspurgte (87 %), som svarer, at indholdet af forældremøderne er relevant eller meget relevant.

Figur 10: Forældrenes oplevelse af, om forældremøderne er relevante

Når forældrene skal vurdere, hvad der vigtigt for at gøre forældremøderne relevante svarer 86 %, at debat om børnenes trivsel og problemer i klassen er et vigtigt for forældremøderne. I spørgeskemaet blev 6 udsagn om vigtige faktorer for mødernes relevans oplistet, og i Figur 11 er det opgjort, hvor stor en andel af forældrene, der vurderer, at hver faktor er relevant.

De tre punkter, som forældrene vurderer til at være vigtigst for forældremøderne, er alle meget konkrete som for eksempel at træffe aftaler og orientering om klassens aktiviteter. Derimod vurderer forældrene ikke i samme høje grad, at det væsentlige for forældremøderne er at danne sociale relationer med lærerne og med de andre elevers forældre. Dette betyder dog ikke, at forældrene ikke er interesserede i relationer med lærerne eller andre i forældregruppen, hvilket senere i rapporten vil blive gennemgået.

Figur 11: Hvilke punkter er vigtige for, at forældremøderne er relevante?

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 20. Hvilke af følgende punktermener du er vigtigst for, at forældremøder er relevante for dig? Du kan sætte max 3 kryds.

7. BARRIERER FOR FORÆLDRESAMARBEJDET

Den vigtigste barriere for forældresamarbejdet er følelsen af ikke at have tid og overskud til at deltage. For nogle af de forældre der ikke oplever at have tid og overskud er der dog samtidig en opfattelse af, at det er en stor "pakke" man siger ja til når man engagerer sig i forældresamarbejdet.

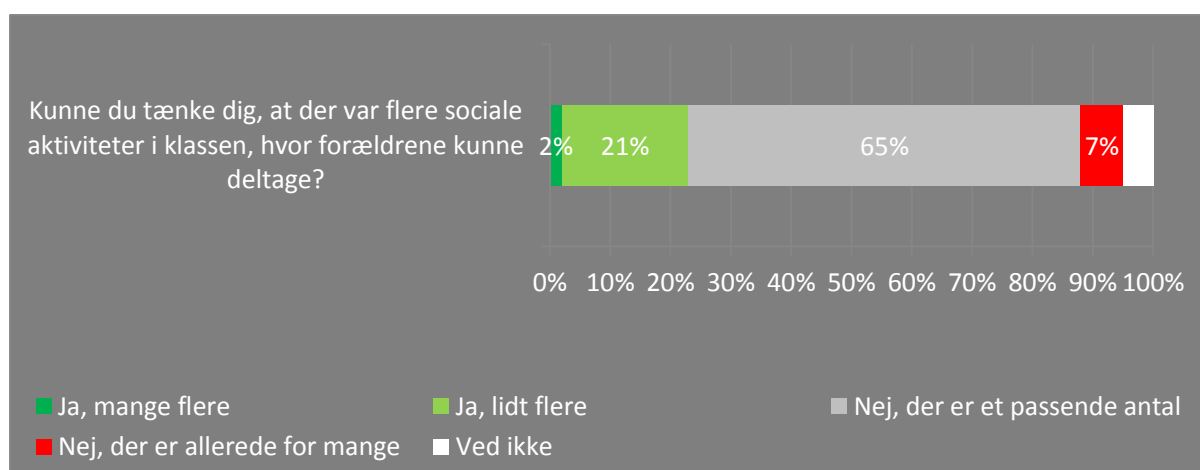
En særlig udfordring knytter sig til at involvere forældrene med anden etnisk baggrund en dansk.

Det er Epinions opfattelse, at det bliver kommunikeret at det er muligt at engagere sig på flere niveauer, og at det er bedre at gøre lidt end slet ikke at gøre noget.

Som beskrevet er langt størstedelen af forældrene til børn i indskolingen positivt indstillet over for at deltage i forældresamarbejdet. Dels fordi man som forælder bør gøre det; dels fordi forældrene synes at forældresamarbejdet for deres barns trivsel og muligheden for at løse konflikter i klassen.

Diskussionen i fokusgrupperne viste dog også, at der er forældre der synes at forældresamarbejdet kan drives for vidt. Ofte angives tiden som begrundelse for at fravælge at deltage arrangementer, og selvsagt i endnu højere grad selv at arrangere dem.

Figur 12: Er der det rigtige antal sociale aktiviteter i klassen?

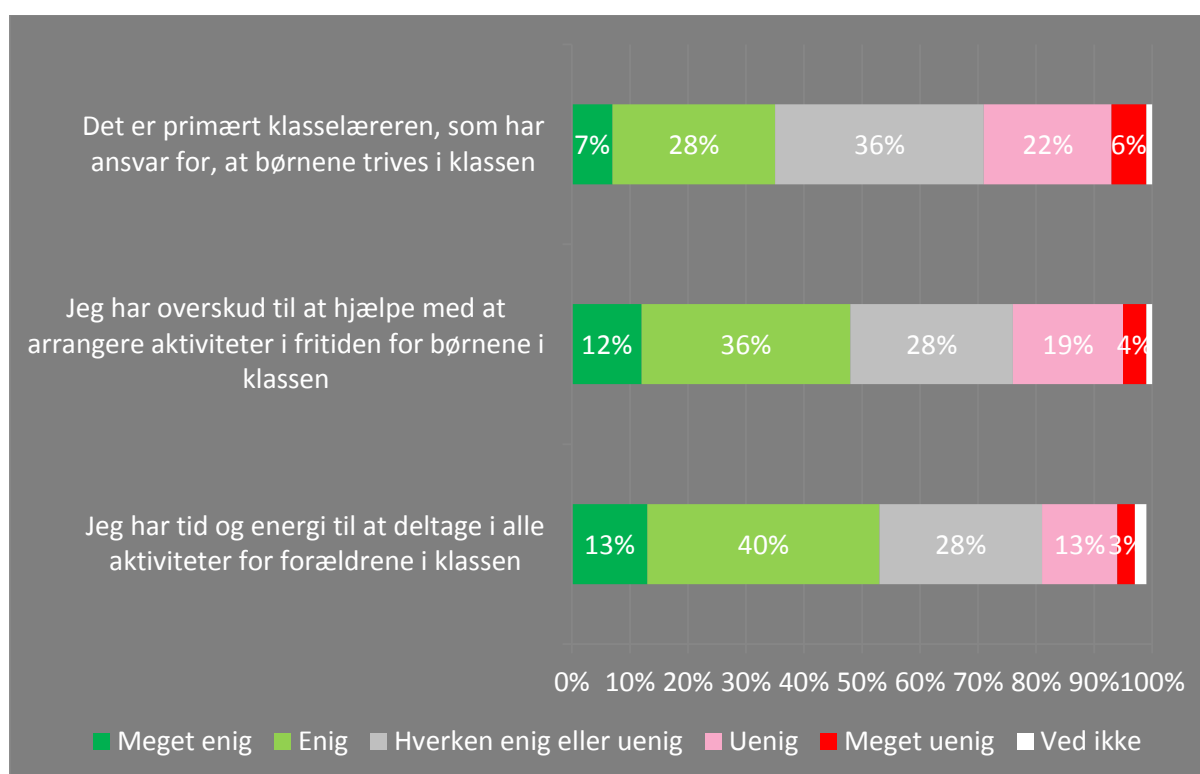

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 17. Kunne du tænke dig, at der var flere sociale aktiviteter i klassen, hvor forældrene kunne deltage?

Figur 12 viser, at der stort set ikke er nogen (2%) forældre der synes, der skal være mange flere sociale aktiviteter i klassen. Hver femte (21%) forælder synes, at der skal være lidt flere og to ud af tre (65%) forældre synes, at der er et passende antal. Under hver tiende (7%) af forældrene synes, at der allerede i dag er for mange sociale aktiviteter.

Debatten i fokusgrupperne viste, at det blandt andet er manglende tid og overskud samt en opfattelse af, at læreren er bedre rustet til at håndtere eventuelle problemer, der er vigtige barrierer for at engagere sig i forældresamarbejdet. Figur 13 viser, at det er omkring en tredjedel (35%) af forældrene der er enige eller meget enige i, at det primært er klasselæreren der har ansvar for, at børnene trives i klassen. Resultaterne viser samtidig, at det er hver fjerde (23%) forælder der er uenige eller helt uenige i, at de har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter for børnene i klassen og at det er hver sjette (16%) af forældrene der er uenige eller helt uenige i, at de har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen.

Figur 13: Barrierer for forældresamarbejdet

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 32. Det er primært klasselæreren, som har ansvar for, at børnene trives i klassen, 29. Jeg har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen, 28. Jeg har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen.

Vi har undersøgt, hvad der påvirker opfattelsen af om der er for mange sociale aktiviteter, et passende antal eller for få, ved hjælp af en regressionsanalyse.

Analysen viser, at det der påvirker en holdningen mest er, at man synes at det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel, at man synes at man har tid og energi til at deltage og at man synes, at et stærkt samarbejde mellem alle forældrene i klassen er nødvendigt for at give børnene en god skoletid. Jo mere enig man er i disse udsagn, jo mere er man tilbøjelig til at mene at der gerne må være flere sociale aktiviteter for forældrene.

Det, som i størst omfang får én til at mene at der er for mange sociale aktiviteter for forældrene er, hvis man synes at det er en pligt at engagere sig i aktiviteterne. Vi ser altså her igen tendensen til, at følelsen af, at man bør, ikke i sig selv er nok til at engagere.

Figur 14: Hvad påvirker synet på, om der skal være flere arrangementer i klassen?

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: Afhængig variabel: 17. Kunne du tænke dig, at der var flere sociale aktiviteter i klassen, hvor forældrene kunne deltage? Uafhængige variable: 25. Det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel, 28. Jeg har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen, 30. Et stærkt samarbejde mellem alle forældrene i klassen er nødvendigt for at give børnene en god skoletid, 26. Det er mit ansvar at støtte op om de aktiviteter, som arrangeres for klassen udenfor skoletiden, 32. Det er primært klasselæreren, som har ansvar for, at børnene trives i klassen, 22. Det er nemt at tale med alle forældre i mit barns klasse, 33. Forældresamarbejdet i mit barns klasse har stor indflydelse på klassens fællesskab, 24. Jeg har pligt til at engagere mig i aktiviteter, der støtter op om trivsel i klassen. Modellen er som helhed signifikant. Kun signifikante variable er medtaget i figuren.

En anden faktor som fremkom som en dæmper på lysten til at engagere sig, er hvis man har et ældre barn og derfor har erfaring, man kan trække på. Vi kan på en række punkter se denne tendens bekræftet i den kvantitative undersøgelse:

- Hvor det er 15% af forældrene der ikke har ældre børn der har prøvet at tage initiativ til et samarbejde mellem forældrene i klassen er der ingen af forældrene med ældre børn, der har gjort det.

- Hvor det er 74% af forældrene uden ældre børn der altid deltager i forældremøderne er det 65% af forældrene med ældre børn der altid deltager.
- Hvor det er 32% af forældrene uden ældre børn der synes at forældremøderne er meget relevante er det 23% af forældrene med ældre børn der altid deltager
- Hvor det er 45% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at de har pligt til at engagere sig i aktiviteter, der støtter op om trivslen i klassen er det 38% af forældrene med ældre børn, der er meget enige.
- Hvor det er 45% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel er det 35% af forældrene med ældre børn, der er meget enige.
- Hvor det er 16% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at de har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen er det 9% af forældrene med ældre børn, der er meget enige.
- Hvor det er 14% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at de har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen er det 8% af forældrene med ældre børn, der er meget enige.
- Hvor det er 36% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at et stærkt samarbejde mellem alle forældrene i klassen er nødvendigt for at give børnene en god skoletid, er det 28% af forældrene med ældre børn der er meget enige.
- Hvor det er 25% af forældrene uden ældre børn der er meget enige i, at forældresamarbejdet har stor indflydelse på klassens fællesskab er det 17% af forældrene med ældre børn, der er meget enige.

*Jo flere børn man har, jo flere arrangementer er der. Så må man prioritere - og det er også okay!
Fokusgruppedeltager i Aarhus*

Et andet forhold, som fokusgrupperne i høj grad viste har betydning for om deltagelsen i

forældresamarbejdet, var etnicitet. Der blev i København afholdt en gruppe med forældre med anden etnisk baggrund end dansk¹.

Forældrene i denne gruppe gav udtryk for, at det kan være særdeles svært at komme ind på livet af "danskerne" (de etniske danskere), og at de etniske danskere har en tendens til at holde sig for sig selv.

*Vi ved meget lidt om, hvorfor de [etniske] ikke deltager.
Fokusgruppedeltager i Aarhus*

Der var samtidig flere af forældrene med anden etnisk baggrund end dansk der gav udtryk for, at forældresamarbejdet efter deres mening fordrer et værdifællesskab, som især deles af de etniske danskere.

Det var i fokusgrupper slående, at den næste gruppe – der bestod af etniske danskere – sagde de samme ting, blot med modsat fortegn. De etniske danske forældre, der deltog i denne gruppe, gav således udtryk for at forældrene med anden etnisk baggrund end dansk kan være svære at engagere, og at de ofte

*Reelt stopper de svage forældre på et tidspunkt
Fokusgruppedeltager i Aarhus*

¹ Ikke vestlige lande, jf. Integrationsministeriets definition

holder sig for sig selv, fordi de har et særligt indbyrdes værdifællesskab som ikke altid omfatter de etnisk danske forældre.

Da vi ikke har medregnet etnicitet som baggrundskriterium i den kvantitative undersøgelse kan vi ikke be- eller afkræfte resultaterne fra fokusgrupperne i den kvantitative undersøgelse.

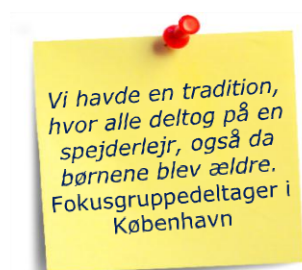
Der er efter Epinions opfattelse dog ingen tvivl om, at etnicitet spiller en vigtig rolle i forhold til at engagere forældrene i forældresamarbejdet, og ikke mindst i forhold til at nå ud til *alle* forældrene. Hertil kommer, at nogle af forældrene med anden etnisk baggrund end dansk fortalte om, hvordan de selv og i næste række deres børn var og er i fare for at blive ekskluderet af fællesskabet, med de risici det medfører. En ekskluderende effekt i forældresamarbejdet kan derfor påvirke virke dobbelt.

Det er Epinions vurdering, at resultaterne fra fokusgrupperne peger på materialet der udarbejdes til brug i forældresamarbejdet med fordel kan adressere, hvordan etniciteten kan undgå at virke som barriere. På den måde kan forældresamarbejdet opnå større udbredelse, ikke mindst til grupper som kan have særlig gavn af det.

8. HVAD KAN FORÆLDRESAMARBEJDET BRUGES TIL?

Forældresamarbejdet bruges især i forhold til at lære hinanden bedre at kende, og forældresamarbejdet anses af mange forældre som en vigtig del af klassens fællesskab.

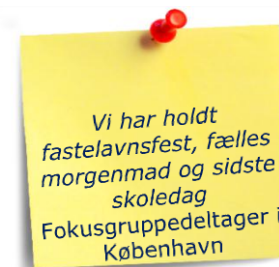
Forældrene til børn i indskolingen er som nævnt positivt stemt over for forældresamarbejdet, ligesom langt de fleste af dem deltager. Det har både de kvalitative resultater fra fokusgrupperne og den kvantitative undersøgelse vist.

Men hvad kan forældresamarbejdet bruges til? Opfatter forældrene for eksempel, at de kan trække på forældresamarbejdet, hvis der opstår problemer i klassen? Og hvilke problemer er det? Svarene har selv sagt betydning for, hvornår og hvor meget forældresamarbejdet nytter. Og som det vil blive beskrevet nedenfor kan det være af betydning for den "værktøjskasse", forældrene udrustes med.

Det blev diskuteret grundigt i fokusgrupperne, hvad forældresamarbejdet i praksis består af, og hvor grænserne for hvad det kan bruges til, går.

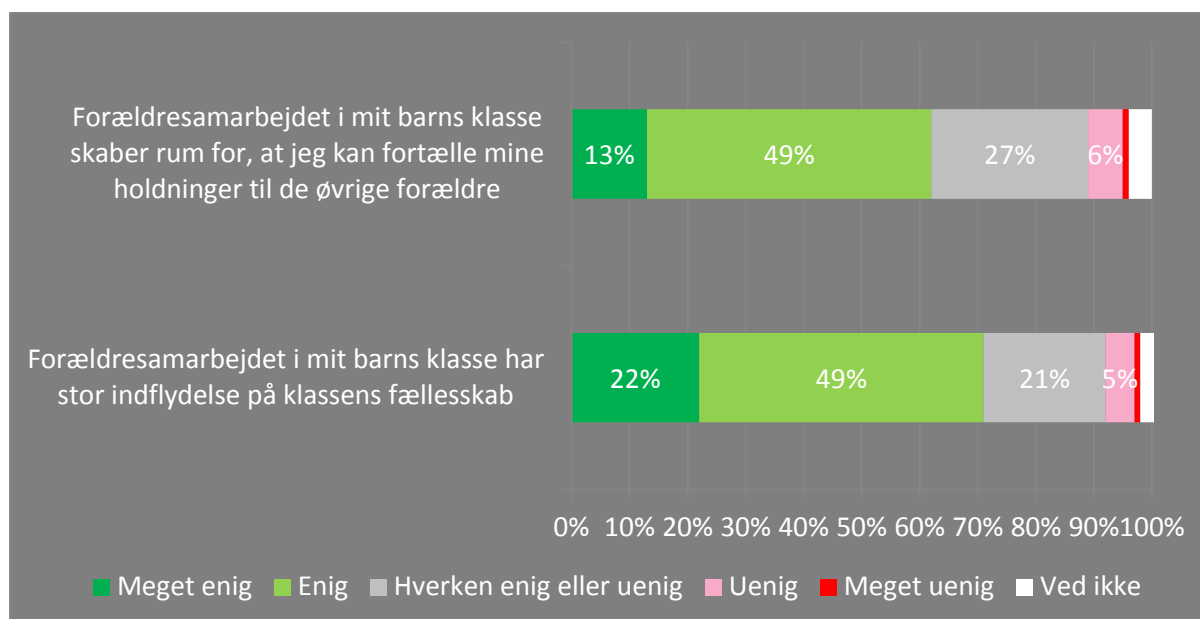
Forældrene i fokusgrupperne kom med mange gode input til, hvad forældresamarbejdet går ud på og hvad det kan bruges til. Blandt eksemplerne var sociale arrangementer for forældrene ("rødvinsarrangementer"), hvor de i en social sammenhæng lærte hinanden at kende. Eventuelt i forbindelse med et parallelt arrangement for børnene.

Herudover opfattede forældrene forældresamarbejdet som en *mulighed* for at kontakte andre forældre hvis de fik behov for det, det vil sige en slags beredskab det forhåbentlig aldrig blev nødvendigt at gøre brug af.

Dette bliver bekræftet af de kvantitative resultater: Forældresamarbejdet bliver opfattet som noget, der skaber rum for, at man kan fortælle om sine holdninger. To ud af tre (62%) forældre er enige eller meget enige i dette udsagn.

Forældrene er ligeledes enige i, at forældresamarbejdet har stor indflydelse på klassens fællesskab. Her er det tre ud af fire (71%) af forældrene, der er meget enige eller enige.

Figur 15: Udbyttet af forældresamarbejdet

Besvarelsen dækker følgende spørgsmål: 35. Forældresamarbejdet i mit barns klasse skaber rum for, at jeg kan fortælle mine holdninger over for de øvrige forældre, 33. Forældresamarbejdet i mit barns klasse har stor indflydelse på klassens fællesskab.

Det var derfor positive, sociale begivenheder der blev trukket frem som eksempler på forældre-samarbejdet. Forældrene kom ikke af sig selv ind på eksempler på, hvordan de havde brugt – eller ikke brugt – forældresamarbejdet til at løse et problem.

Vi havde som en del af spørgerammen havde udviklet tre dilemmaer:

- Anders' mor har bemærket at Sebastian ikke leger sammen med de andre børn fra klassen. Hun har også lagt mærke til at Sebastian ofte har beskidt og hullet tøj på. Da hun spørger Anders hvorfor Sebastian ikke er med, svarer Anders: "Ham gider vi sgu da ikke lege med. Han er klam og lugter." Skal Anders' mor gøre noget?
- Fire drenge fra 3.a går til fodbold sammen. Forældrene skiftes til at følge dem derhen. Peters far har set at Daniel, en anden dreng fra klassen, ofte står og kigger på ved sidelinjen. Han ved at Daniels forældre ikke har råd eller overskud til at lade ham deltage. Hvad gør han?
- Midt i 2. klasse dør Saras mor. Du har indtryk af, at Sara og hendes far er meget kede af det, og du fornemmer, at de har svært ved at få hverdagen til at hænge sammen. Fx har der været et par gange, hvor Sara ikke er blevet bragt til legeaftaler. Gør du noget?

Dilemmaerne gav anledning til god diskussion i grupperne, og de var ikke ét svar som alle var enige om. De fleste deltagere i grupperne var dog enige om, at de to første dilemmaer ikke behøvede at involvere forældresamarbejdet: Det første dilemma (Sebastian) kunne bedst løses af læreren, som kender børnene bedst og i kraft af sin uddannelse har de nødvendige redskaber til at løse problemet.

Det andet dilemma (om Daniel) mente de fleste fokusgruppedeltagere bedst kunne løses ved at lade kommunen eller en anden offentlig instans betale. En række deltagere gav samtidig udtryk for, at fodboldklubber ofte lader børn træne med gratis eller stort set gratis det første stykke tid.

Langt de fleste forældre i fokusgrupperne mente altså ikke, at forældresamarbejdet var det rette forum for hverken dilemma 1 eller dilemma 2.

Dilemma 3 (Sara) var anderledes: Her var der langt flere forældre som gav udtryk for, at det var forældrene i klassen som måtte være med til at løse problemet. En række forældre gav udtryk for, at forældresamarbejdet her ville være det rette forum for at løse problemet, men at det ville være svært og ikke ville være noget, de følte sig rustet til.

Resultaterne fra fokusgrupperne viser efter Epinions vurdering, at forældresamarbejdet som udgangspunkt har deres primære funktion i forhold til positive, sociale arrangementer og et opfattet beredskab, hvis der skulle opstå problemer.

På en række områder vurderer forældrene ikke, at forældresamarbejdet er det rette forum for at løse konflikter. Der sondres især stærkt mellem det, forældrene opfatter er kommunens, skolens og lærerens opgave og det, der bliver opfattet som forældrenes ansvar.

På nogle områder – der vedrører det personlige og som ikke har et økonomisk aspekt – opfatter forældrene principielt forældresamarbejdet som det rette forum. De giver dog udtryk for, at de ikke har redskaberne til at løse problemet, og det er Epinions vurdering at materialet om forældresamarbejde med fordel kunne indeholde nogle gode råd og værktøjer til at håndtere de svære samtaler.

9. HVAD SKAL MAN KALDE FORÆLDRESAMARBEJDET?

Forældresamarbejde er en neutral betegnelse, der ikke har de samme negative associationer som forældrenetværk og forældrefællesskab.

I forhold til at involvere de forældre, der befinder sig i randen af forældresamarbejdet opfatter Epinion derfor forældresamarbejde som den bedste betegnelse. Epinion er dog opmærksom på, at der er andre forhold der afgør om forældresamarbejde er den bedste betegnelse.

For mig er netværket intranettet – resten er fællesskabet
Fokusgruppedeltager i København

En del af diskussionen i fokusgrupperne handlede om, hvad samarbejdet mellem forældrene skal hedde. Er det forældrenetværk, forældrefællesskab eller noget helt tredje, der er det bedste navn, når Det Kriminalpræventive Råd og andre skal beskrive samarbejdet og inspirere til at engagere sig i det?

Diskussionen viste, at navnet betyder noget. Det er bestemt ikke ligegyldigt, hvilket navn der vælges fordi navnet sender et signal om, *hvad* samarbejdet handler om, *hvem* det er for og *hvor meget*, det kræver at engagere sig.

Ordet "netværk" smager af noget, man skal bruge til noget.
Fokusgruppedeltager i København

Diskussionen i fokusgrupperne viste samtidig, at forældrenetværk ikke nødvendigvis er den rette betegnelse for samarbejdet. En række af forældrene i fokusgrupperne forbandt således ordet "netværk" med noget instrumentelt; for eksempel i form af et IT-baseret netværk. Navnet forældrenetværk giver dem derfor en association i retning af et intranet for skolens forældre; ikke et samarbejde hvor man engagerer sig

i kød og blod.

For andre forældre i fokusgrupperne indebærer betegnelsen forældrenetværk en association til forretningslivet, hvor de opfatter man netværker på kryds og tværs. For de forældre der associerede betegnelsen forældrenetværk med netværk i forretningslivet indebar betegnelsen derfor opfattelse af, at forældrenetværk er for "de andre"; for eksempel de ressourcerstærke og veluddannede forældre "som netværker på kryds og tværs", som det blev formuleret i en fokusgruppe.

Ordet fællesskab peger på, at man er fælles om noget.
Fokusgruppedeltager i København

En anden betegnelse for forældresamarbejdet, der blev drøftet i fokusgrupperne, var "forældrefællesskab". Denne betegnelse giver positive associationer i retning af at fællesskabet er et sted, hvor man engagerer sig og løser fælles opgaver. Dette blev af mange opfattet som noget positivt.

Der var dog også en del af forældrene, der associerede betegnelsen fællesskab med et samarbejde, der er ganske omfattende og som noget, der fordrer en vis holdningsmæssig homogenitet blandt forældrene.

Ordet fællesskab bliver derfor opfattet som meget mere forpligtende og derfor som noget, der ikke er for alle forældre.

Nogle af deltagerne i fokusgrupperne foreslog, at forældresamarbejdet bliver kaldt netop det: Forældresamarbejde. Dette ord bliver opfattet neutralt og giver ikke hverken instrumentelle associationer (som netværk) eller associationer til noget, der er omfattende og fordrer, at man ligner de andre (som fællesskab).

Det er ikke muligt at give et éntydigt svar på, hvad samarbejdet mellem forældrene skal kaldes, på baggrund af denne undersøgelse alene. De kvalitative resultater viser, at der er fordele og ulemper forbundet med alle de undersøgte navne.

Det er dog Epinions opfattelse, at ordet forældrefællesskab ikke vil fungere hensigtsmæssigt, fordi det vil forstærke tendensen hos nogle forældre til at opfatte samarbejdet som noget omfattende, der kræver at man ligner de øvrige forældre. Derfor vil der være en ekskluderende effekt ved at bruge denne betegnelse.

Det er endvidere Epinions opfattelse at betegnelsen forældrenetværk fungerer, men har nogle uheldige associationer i retning af et instrumentelt netværk og for nogle forældre en association af, at netværk mest er for de ressourcestærke og veluddannede.

Det er derfor vores umiddelbare vurdering, at den neutrale betegnelse forældresamarbejde er det, der fungerer mest hensigtsmæssigt. Ikke fordi det giver de bedste positive associationer men fordi, det ikke har nogle udprægede negative associationer som kan støde de forældre væk fra samarbejdet, som måske i forvejen befinder sig i randen af det.

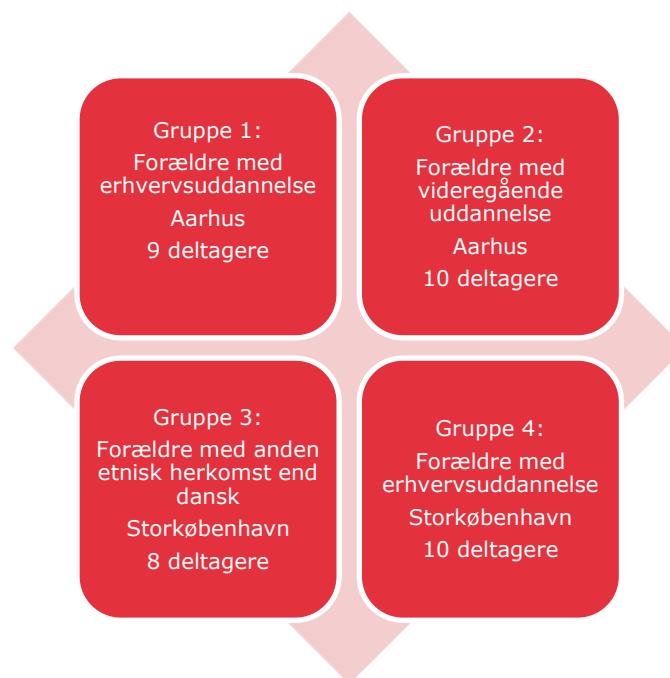
10. METODE

Vi beskriver herunder undersøgelsens metode. Spørgerammen til fokusgrupperne og det anvendte spørgeskema til den kvantitative undersøgelse fungerer som bilag.

FOKUSGRUPPER MED FORÆLDRE TIL BØRN I INDSKOLINGEN

Der er i starten af projektet blevet afholdt fire fokusgrupper med forældre til børn i indskolingen. Der er afholdt to fokusgrupper med forældre bosat i og omkring Aarhus og to fokusgrupper med forældre bosat i og omkring Storkøbenhavn. Fokusgrupperne er afholdt 21-23/8 2012.

Sammensætningen af fokusgrupperne er angivet herunder:

Det er vores opfattelse, at rekrutteringen til grupperne er fungeret godt. Der har således været et godt fremmøde, ligesom profilen på de fremmødte har svaret godt til kravspecifikationen.

Det er samtidig vores opfattelse, at grupperne havde en god gruppedynamik hvor alle følte at de kunne komme til orde.

Grupperne er blevet ledet af en erfaren moderator fra Epinion. Der var i løbet af fokusgrupperne indlagt øvelser, hvor deltagernes holdninger blev udfordret af dilemmaer. Et eksempel på disse dilemmaer var en elev, som ikke havde råd til at gå til fodbold. Hvad skulle forældrene og forældre-netværket gøre i denne situation?

Spørgerammen til fokusgrupperne er vedlagt som bilag til denne rapport.

KVANTITATIV UNDERSØGELSE BLANDT FORÆLDRE TIL BØRN I INDSKOLINGEN

Den kvantitative del af undersøgelsen består af et survey blandt 1008 forældre til børn i 1., 2. og 3. klasse. Undersøgelsen er gennemført i Epinions Danmarkspanel i perioden 4. til 24. september 2012.

Spørgeskemaet består af 35 spørgsmål som er udarbejdet i tæt samarbejde mellem DKR og Epinion. Skemaet indledes med baggrundsspørgsmål, herunder hvilke klassetrin respondenterne har børn på. I resten af spørgeskemaet bedes respondenterne tænke på sit yngste barn i 1. til 3. klasse (hvis respondenterne har flere børn). Herefter spørges, om der arrangeres forskellige arrangementer for børn og forældre i barnets klasse, hvilke typer af arrangementer og hvor ofte respondenterne deltager, og herefter spørges til forældremøder og den oplevede relevans af forældremøderne. Herefter stilles en række holdningsspørgsmål om forældresamarbejde, børnenes trivsel i klassen, hvem der har ansvar for aktiviteter for klassen og klassens forældre osv.

Det har ikke været muligt at finde statistik over fordelingen på køn, alder, uddannelsesniveau og region for forældre til børn i indskolingen til og med 3. klasse. Derfor måles repræsentativiteten af undersøgelsen i forhold til danskere mellem 25 år og 45 år, idet det formodes at det primært er her målgruppen findes.

Det formodes desuden, at der ikke er særlige målbare variable der har betydning for, om personer mellem 25 år og 45 år får børn eller ej. Datamaterialet er efter dataindsamlingen vejret i forhold til danskere mellem 25 og 45 år på variablene alder, uddannelse og region så det stemmer fuldstændig overens med fordelingen i populationen

11. BILAG 1: DEN ANVENDTE SPØRGERAMME

EPINION

SPØRGERAMME TIL FOKUSGRUPPER

Identifikation af forældrenetværk og holdningerne hertil

	TID
1. Indledning	10 min
Kort introduktion til aftenens forløb • Velkomst og præsentation af Epinion • Vi skal være her i 2 timer • Præsentation af diskussionsemnet ○ Inviteret fordi I alle sammen har børn i indskolingen ○ Vi skal tale lidt om hvordan man kan skabe trivsel og om mulighederne som forælder, for at involvere sig ○ I bliver præsenteret for øvelser ○ Ingen rigtige og forkerte svar • De formelle og etiske rammer: ○ Videooptagelse til brug i analysen ○ Anonymitet – ikke Youtube Kort introduktion af deltagerne • Deltagerne bedes præsentere sig selv: ○ Fornavn? ○ Husstand? ○ Barn i indskolingen (Køn, Navn, Alder..) ○ Andre børn i folkeskolen?	
2. At være forælder til et barn i indskolingen	20 min
<i>Dette afsnit skal finde undersøgelse, hvad trivsel betyder for den enkelte, og hvordan man mener man opnår det?</i> • Hvordan er det at have et barn som går i indskolingen? • Hvad er vigtigt når man starter i skolen? • Hvad ligger man vægt på? ○ Eks. Læse/regne, venner, selvstændighed etc.?	

- Hvad betyder det at ens barn har det godt i klassen?
- Hvad kan man som forælder gøre for at hjælpe til at barnet har det godt i klassen?
 - Hvad gør i selv?
 - Ville i gerne gøre mere?
- Fællesskab blandt børn i skolen
- Er det vigtigt for jer at børnene i klassen føler fællesskab? Hvorfor?
- Hvordan kommunikerer i (forældrene)?
- Kunne i finde på at kontakte hinanden?

- Hvad vil i kalde den kontakt i har med de andre forældre?
 - Ex netværk? Hvad får det jer til at tænke på?
 - Ex samarbejde? Hvad får det jer til at tænke på?
 - Ex fællesskab? Hvad får det jer til at tænke på?
 - Andet?
 - Er der forskel?
- Hvad er et forældrefællesskab?
- Skal alle forældrene i klassen være med?
 - Hvorfor / Hvorfor ikke?
- Fællesskab blandt forældre i skolen
- Vigtigheden af et forældrefællesskab?
- Betyder det noget for børnenes trivsel?

ØVELSE 1: (individue)

- Typer af fællesskaber / netværk noteres.
 - Er børnene fx med når forældrene mødes?
 - Hvis det er både/og skal det ekspliciteres.

 - Er der noget forældrefællesskab i jeres børns klasse?
 - Hvad består det af?
 - Hvem er med?
 - Hvordan er det opstået?
 - Fx på initiativ af en af forældrene eller af læreren

- Hvilke fællesskaber er der?
- Kan I andre genkende dem?
- Kunne man forestille sig andre?

- Hvordan starter et fællesskab typisk?
- Hvad er muligheden for at deltage?

- Hvordan kommunikerer man om disse fællesskaber til andre?
- Hvad lægger man vægt på når man præsenterer det for de andre forældre?
- Tænker man over ordvalget?
- Hvem er med?
- Hvordan kan man få flere med?

• Værdien af at få alle med? • Hvem er aldrig med? • Hvad er grundene til det? • Hvordan trives deres børn? • Tror I der er en sammenhæng?	
3. Praksis på skolerne	30 min
<i>Dette afsnit skal bære ned i hvad praksis er på de forskellige skoler og i de forskellige klasser. Hvilke initiativer bliver der taget og hvordan er erfaringerne med at få alle til at føle sig som en del af fællesskabet?</i> • Hvad er der af initiativer som kommer fra skolen? ◦ Fortæl gerne eksempler ◦ Hvilke aktiviteter? • Hvordan har lærerens rolle været? • Hvad har læreren lagt op til? • Hvad lægger skolen / læreren vægt på? • Hvad er der af initiativer som kommer fra fritidsordningen? ◦ Fortæl gerne eksempler! ◦ Hvilke aktiviteter? • Hvad bliver der lagt op til på skolerne? • Er i blevet præsenteret for noget? • Fx tradition for forældreskovtur eller lejrskole • Hvem har involveret jer? • Hvordan er det blevet gjort? (metode for at involvere) • Hvordan italesættes det? • Hvordan hilste i på de andre børn i klassens forældre? ◦ Stod ex. læreren for præsentation? ◦ Var der andre i forældregruppen som satte noget op? • Hvad er processen? (intranet, telefon, breve med hjem) • Hvordan fordeler man rollerne i sådan et fællesskab? ◦ Skal man melde sig til? ◦ Er der roller der indebærer meget arbejde, og nogle der kun indebærer deltagelse? ◦ Kan man melde sig til? • Hvordan kan man komme med forslag som forælder • Hvem tager initiativer? ◦ Er det altid de samme forældre? ◦ Er det altid de samme der deltager hhv. arrangerer, indtager	

de samme roller? • Eller er det læreren som deler roller ud? • Fortæl om fællesskaber som læreren / skolen har taget initiativ til • Hvad udspringer det af? ◦ Er der et problem, mangel på noget, en god ide... • Hvordan starter man det op? • Hvordan får man alle med? ◦ Sørger læreren for at alle er med? • Hvor meget gør man for at få alle med? • Hvordan serverer læreren det for jer? ◦ Hvilke ord og sætninger bruger de? Forældremøder: • Hvad er jeres holdninger til forældremøder • Hvor ofte bliver de holdt? • Hvad er udformningen af dem? • Deltager i? • Deltager alle? • Hvad gøres der hvis alle ikke deltager? MOTIVATION: • Har det interesse for jer at være med i et forældrefællesskab? • Hvad er godt ved at være med i et forældrefællesskab? • Hvad kan barriererne være for at man ikke skal være med? • Er der noget særligt som motiverer jer til at være med? Hvad? • Hvilke fællesskaber er særligt værdifulde? ◦ Hvad handler de om? ◦ Er det fællesskaber som skolen har lagt op til eller er det forældre som har startet det? ◦ Er det både for børn og voksne? Eller kun voksne? • Hvad giver fællesskaberne synes i? BARRIERER: • Hvad betyder tid? ◦ Synes i ikke at der er overskud i hverdagen? • Hvad betyder interesser? ◦ Handler det fx altid om sport? • Hvad betyder kemi? ◦ Kommer man ikke godt ud af det med de andre forældre? • Hvad betyder dygtighed? ◦ Synes man at andre klarer det bedre?	
4. Udformningen af fællesskaber	20 min
<i>Udformningen af netværket</i> ØVELSE 2 (plenum)	

• Er netværkene faste eller løse? • Er der mest værdi i de faste netværk? Eller i de løse? ◦ Er der tale om forældrenes indbyrdes fællesskab? ◦ Børnenes indbyrdes fællesskaber? ◦ Eller fællesskabet mellem en forælder og et andet barn? • Hvilke typer af fællesskab foretrækker i? • Hvad giver de hver især? • Hvilken type fællesskaber bliver der typisk oprettet? ◦ Ex. fællesskab mellem forældre ◦ Ex. fællesskab mellem børn ◦ Ex. fællesskab mellem en forælder og et andet barn • Hvem opretter hvilke fællesskaber? • Hvad er fordelene og ulemperne ved at være i et netværk? • Hvad får man ud af at kende de andre forældre? • Hvad gør det ved kommunikationen? • Har det indflydelse på børnene? • Fører netværket til nye åbninger for kommunikation? • Gør det nogle situationer lettere? • Hvad får man selv ud af det? • Hvad er værdien af at skabe fællesskab i klassen • Giver det noget til jeres barn? ◦ Hvad? • Føler I at I har adgang til de fællesskaber som eksisterer? • Har i prøvet at føle at det var svært at deltage i et forældrefællesskab? ◦ Hvis ja: Hvorfor følte i at det var svært jer? • Hvordan kunne man have fået jer til at være med? • Gjorde i opmærksomme på at I gerne ville være med? • Har I oplevet at andre forældre har stået lidt udenfor? • Har i gjort noget for at få dem med? • Hvordan har i kommunikeret til dem?	
5. Cases	30 min
<i>Deltagerne bliver delt ud i minigrupper med hver deres case som de skal læse og komme med et forslag til i plenum</i> ØVELSE 3 (mini-grupper) • Fortæl os andre om casen! • Hvad lægger i særligt vægt på?	

• Er det andre forældres ansvar at hjælpe til? • Hvor er grænserne? • Er der forskel på skole og fritid? • Hvordan kommunikerer man om de her svære ting? • Er der en fremgangsmåde til problematikken (casen) som kunne være god? • Er der en rækkefølge i kommunikationen? ◦ Skolen, Læreren, Andre forældre, Direkte til kilden? • Hvordan ville i have det hvis det var jeres eget barn? • Hvad ville i gerne have at andre forældre gjorde? • Ville i overhovedet have at andre involverede sig?	
6. Værdien af netværket	10 min
• Er et forældrenetværk noget som man skal lægge vægt på? • Betyder det noget om man kender de andre forældre? • Betyder det noget om man kender de andre børn fra klassen? • Hvad er vigtigt? • Hvordan kan et forældrenetværk styrke handlemuligheder? ◦ Eks: Vil man i højere grad handle hvis man oplever noget? Som fx at nogen bliver drillet eller holdt udenfor • Vil det gøre nogen ting lettere? • Vil det gøre nogen ting sværere? • Hvordan skal man fortælle om værdien ved forældrenetværk? • Kommunikationsmuligheder? ◦ Kanaler? Internet, Skolen, Bøger etc. • Hvilket ordvalg skal man bruge? ◦ Hvad skal man særligt vægte? Cases? Tak og uddeling af gavekort ☺	

12. BILAG 2: DET ANVENDTE SPØRGESKEMA

[Introduction]

[Baggrundsspørgsmål]

[1 - multiple]

På hvilke klassetrin går husstandens børn? (Sæt gerne flere kryds)

- ☐ 1. Børnehaveklasse/ 0. klasse
- ☐ 2. 1. klasse
- ☐ 3. 2. klasse
- ☐ 4. 3. klasse
- ☐ 5. 4. klasse
- ☐ 6. 5. klasse
- ☐ 7. 6. klasse
- ☐ 8. 7. klasse
- ☐ 9. 8. klasse
- ☐ 10. 9. klasse
- ☐ 11. Husstanden har børn, som ikke længere går i grundskolen
- ☐ 12. Husstanden har børn, som endnu ikke går i skole
- ☐ 13. Husstanden har ingen børn

[Condition 1= 2 OR 1= 3 OR 1= 4]

[2 - single]

FAKE1

- ☐ 1. Fake

[Condition 2 = [not answered]]

[3 - single]

FAKE2

- ☐ 1. Out [Filtered]

[4 - single]

Er du?

- ☐ 1. Mand
- ☐ 2. Kvinde
- ☐ 3. Ønsker ikke at svare

[5 - single]

I hvilket år er du født? (Årstal)

- ☐ 1. Noter venligst:
 - ☐ 2. Ønsker ikke at svare
- [Validation : 5= 1 AND (BY<1900 OR BY>2001) : Notér venligst dit fødselsår med 4 cifre, fx 1976!]

[6 - single]

Hvilken region bor du i?

- ☐ 1. Region Hovedstaden
- ☐ 2. Region Sjælland
- ☐ 3. Region Syddanmark
- ☐ 4. Region Midtjylland

- ☐ 5. Region Nordjylland
- ☐ 6. Ved ikke / Vil ikke svare

[7 - single]

Hvad er postnummeret på din bopæl?

- ☐ 1. Noter venligst:
- ☐ 2. Ønsker ikke at svare

[Validation : 7= 1 AND (PN<900 OR PN>9999) : Notér venligst dit postnummer med 4 cifre, fx 8000!]

[8 - single]

Hvad er din højst gennemførte uddannelse?

- ☐ 1. Grundskole (folkeskole, privatskole, efterskole)
- ☐ 2. Gymnasie, HF, studenterkursus
- ☐ 3. Erhvervsgymnasium (HHX eller HTX)
- ☐ 4. Erhvervsfaglig (f.eks. tømrer, frisør, kontorassistent)
- ☐ 5. Kort videregående (f.eks. datamatiker, laborant)
- ☐ 6. Mellemlang videregående (f.eks. teknikumingeniør, lærer)
- ☐ 7. Bachelor (f.eks. 1. del af en lang videregående uddannelse)
- ☐ 8. Lang videregående (f.eks. gymnasielærer, økonom, jurist)
- ☐ 9. Ønsker ikke at svare

[9 - single]

Er du lærer i grundskolen?

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nej
- ☐ 3. Ved ikke

[Infoskærm:]

I resten af undersøgelsen vil vi bede dig tænke på dit yngste barn, der går i 1., 2. eller 3. klasse.

[10 - single]

Har I et samarbejde mellem forældrene i klassen. Fx via et klasseråd, forældreråd, kontaktførelse e.l.?

- ☐ 1. Ja, og det er mit indtryk at alle forældrene deltager
- ☐ 2. Ja, og det er mit indtryk at hovedparten af forældrene deltager
- ☐ 3. Ja, og det er mit indtryk at halvdelen eller derunder deltager
- ☐ 4. Nej, klassen har ikke et sådant samarbejde mellem forældrene
- ☐ 5. Ved ikke

[Condition 10= 4]

[11 - single]

Har du overvejet at tage initiativ til et samarbejde mellem forældrene i klassen. Fx via et klasseråd, forældreråd, kontaktførelse e.l.?

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nej
- ☐ 3. Ved ikke

[Forældrearrangerede]

Hvilke af følgende aktiviteter har forældregruppen været med til at arrangere for klassen i løbet af det seneste år?

Eksempler på aktiviteter kan være klassefest, hyttetur, fællesspisning, udflugter, debataftener i klassen, organisering af legegrupper og andre sociale aktiviteter.

[12 - single]

Aktiviteter kun for alle forældrene

- ☐ 1. Jeg har typisk været medarrangør og deltaget
- ☐ 2. Jeg har typisk deltaget
- ☐ 3. Jeg har typisk ikke deltaget
- ☐ 4. Det har ikke været arrangeret
- ☐ 5. Ved ikke

[13 - single]

Aktiviteter kun for alle børnene

- ☐ 1. Jeg har typisk været medarrangør og deltaget
- ☐ 2. Jeg har typisk deltaget
- ☐ 3. Jeg har typisk ikke deltaget
- ☐ 4. Det har ikke været arrangeret
- ☐ 5. Ved ikke

[14 - single]

Aktiviteter både for alle forældre og alle børn

- ☐ 1. Jeg har typisk været medarrangør og deltaget
- ☐ 2. Jeg har typisk deltaget
- ☐ 3. Jeg har typisk ikke deltaget
- ☐ 4. Det har ikke været arrangeret
- ☐ 5. Ved ikke

[15 - single]

Hvor ofte deltager du i aktiviteter arrangeret <u>for både børn og forældre</u> i dit barns klasse?

- ☐ 1. Cirka en gang om måneden
- ☐ 2. Cirka en gang i kvartalet
- ☐ 3. Cirka en gang hvert halve år
- ☐ 4. Ca. 1 gang om året
- ☐ 5. Sjældnere end 1 gang om året
- ☐ 6. Aldrig
- ☐ 7. Der arrangeres aldrig sådanne arrangementer
- ☐ 8. Ved ikke

[16 - single]

Hvor ofte deltager du i aktiviteter arrangeret <u>kun for forældre</u> i dit barns klasse?

- ☐ 1. Cirka en gang om måneden
- ☐ 2. Cirka en gang i kvartalet
- ☐ 3. Cirka en gang hvert halve år
- ☐ 4. Ca. 1 gang om året
- ☐ 5. Sjældnere end 1 gang om året
- ☐ 6. Aldrig
- ☐ 7. Der arrangeres aldrig sådanne arrangementer
- ☐ 8. Ved ikke

[17 - single]

Kunne du tænke dig, at der var flere sociale aktiviteter i klassen, hvor forældrene

kunne deltage?

- ☐ 1. Nej, der er allerede for mange
- ☐ 2. Nej, der er et passende antal
- ☐ 3. Ja, lidt flere
- ☐ 4. Ja, mange flere
- ☐ 5. Ved ikke

[Forældremøder]

[18 - single]

Alle skoler holder hvert år 1-2 forældremøder, hvor alle forældre i klassen samles til et fælles møde. Hvor ofte deltager du i forældremøder på skolen?

- ☐ 1. Altid
- ☐ 2. Ofte
- ☐ 3. Nogle gange
- ☐ 4. Sjældent
- ☐ 5. Aldrig
- ☐ 6. Ved ikke

[Condition 18= 1 OR 18= 2 OR 18= 3 OR 18= 4]

[19 - single]

Hvor relevant er indholdet på forældremøderne?

- ☐ 1. Meget relevant
- ☐ 2. Relevant
- ☐ 3. Hverken eller
- ☐ 4. Ikke relevant
- ☐ 5. Slet ikke relevant
- ☐ 6. Ved ikke

[20 - multiple (max 3)]

Hvilke af følgende punktermener du er vigtigst for, at forældremøder er relevante for dig? Du kan sætte max 3 kryds.

- ☐ 1. Orientering om klassens planer for året
- ☐ 2. Lejlighed til at tale med mit barns klasselærer
- ☐ 3. Mulighed for at lære de andre forældre at kende
- ☐ 4. Debat om børnenes trivsel og problemer i klassen
- ☐ 5. Mulighed for at lave aftaler blandt forældrene om fx fødselsdage, mobning osv.
- ☐ 6. Præsentation af nye fag og lærere
- ☐ 7. Ved ikke

[Holdningsspørgsmål]

[Group1]

I det følgende vil vi gerne høre, hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn:

[21 - single]

Jeg har tillid til alle de andre forældre i mit barns klasse

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig

- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[22 - single]

Det er nemt at tale med alle forældre i mit barns klasse

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[23 - single]

Jeg føler mig generelt velkommen i forældregruppen

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[24 - single]

Jeg har pligt til at engagere mig i aktiviteter, der støtter op om trivsel i klassen

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[25 - single]

Det er vigtigt at tale med de andre forældre om klassens trivsel

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[26 - single]

Det er mit ansvar at støtte op om de aktiviteter, som arrangeres for klassen udenfor skoletiden

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[Group2]

I det følgende vil vi gerne høre, hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn:

[27 - single]

Det er mit indtryk, at mit barn har det godt med sig selv og andre i sin klasse

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig

- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[28 - single]

Jeg har tid og energi til at deltage i alle aktiviteter for forældrene i klassen

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[29 - single]

Jeg har overskud til at hjælpe med at arrangere aktiviteter i fritiden for børnene i klassen

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[30 - single]

Et stærkt samarbejde mellem alle forældrene i klassen er nødvendigt for at give børnene en god skoletid

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[31 - single]

Det er i høj grad forældrenes ansvar, at problemer, som opstår mellem børnene i klassen, bliver løst

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[32 - single]

Det er primært klasselæreren, som har ansvar for, at børnene trives i klassen

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[Holdning til forældretnetværk]

I det følgende vil vi gerne høre, hvor enig eller uenig du er i følgende udsagn:

[33 - single]

Forældresamarbejdet i mit barns klasse har stor indflydelse på klassens fællesskab

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[34 - single]

Forældresamarbejdet i mit barns klasse har som primært fokus at alle børnene i klassen trives

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[35 - single]

Forældresamarbejdet i mit barns klasse skaber rum for, at jeg kan fortælle mine holdninger over for de øvrige forældre

- ☐ 1. Meget enig
- ☐ 2. Enig
- ☐ 3. Hverken enig eller uenig
- ☐ 4. Uenig
- ☐ 5. Meget uenig
- ☐ 6. Ved ikke

[End of Interview]

Mange tak for din besvarelse!